

การผลิตสื่อวีซีดี

เรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

อุบลศรี อุบลสวัสดิ์

เพชร สายเสน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2551

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อเรื่อง : การผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ผู้วิจัย : อุบลศรี อุบลสวัสดิ์

เพชร สายเสน

พ.ศ. : 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ประกอบการฝึกอบรมชุดโครงการวิจัย “การออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล” โดยการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ แบบทดสอบผู้เรียน แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบประเมินความพึงพอใจ เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างชาวบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 15 คน ศึกษาเนื้อหาจากสื่อวีซีดีจำนวน 1 เรื่อง โดยสุ่มตัวอย่างจากจำนวน 5 เรื่อง และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อหาค่า E_1 และ E_2 จากนั้นจึงนำสื่อวีซีดีที่ผ่านการหาประสิทธิภาพ มาใช้ประกอบการฝึกอบรมโครงการออกแบบพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบประเมินความพึงพอใจ

ผลการวิจัยปรากฏว่า สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรมเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ มีประสิทธิภาพอยู่ที่ 82.66/84.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสื่อวีซีดี อยู่ในระดับมาก.

Title : The Production of a VCD on Design and Development of Textile Products
From Surin Silk

Researcher : Ubonsri Ubonsawat
Petchara Saisen

Year : 2008

ABSTRACT

The purpose of this study was to produce a VCD on Design and Development of Textile Products from Surin Silk for the training program entitled “Design and Development of Textile Products from Surin Silk : From Folk Wisdom to Internationalization”

The instruments of the study created by the researchers were : the VCD, a learners’ test, an experts’ evaluation form, and a questionnaire on learners’ satisfaction. Fifteen people in Surin were randomly selected for the efficiency test of the VCD. The tests measuring E_1 and E_2 were taken after they had learned one lesson from the VCD. The result revealed that the VCD had the efficiency at 82.66 / 84.33 which was higher than the 80/80 criterion and was rated “much satisfied”.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญา ชัยธีระพันธุ์กุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูวพัทธ์ เอกตาแสง คณบดีคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และออกแบบแฟชั่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ว่าที่ร้อยตรี วัชระ โปธิสรณ์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

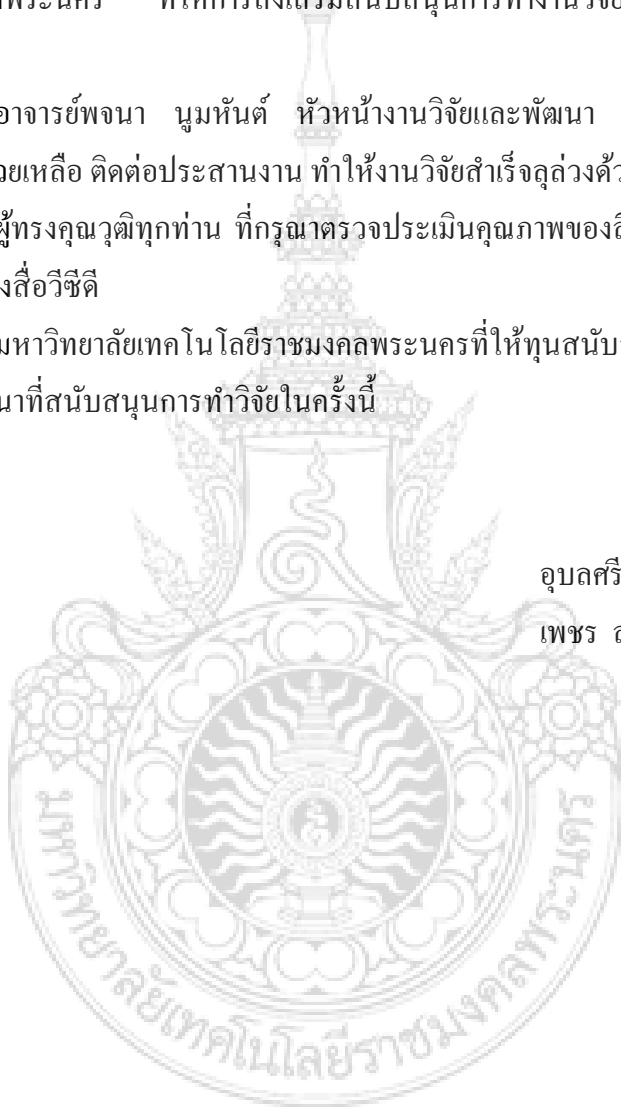
ขอขอบคุณอาจารย์พงา นุ่มหันต์ หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น ที่ช่วยเหลือ ติดต่อประสานงาน ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจประเมินคุณภาพของสื่อ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงสื่อวีซีดี

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยและขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาที่สนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

อุบลศรี อุบลสวัสดิ์

เพชร สายเสน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่	
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมุติฐานของการวิจัย	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
จังหวัดสุรินทร์และผ้าไหมสุรินทร์	5
หลักสูตรการฝึกอบรม	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีซีดี	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	52
ประวัติผู้วิจัย	93

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบประเมินคุณภาพสื่อวีซีดี	38
2	การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี	39
3	ค่าคะแนนจากการประเมินความพึงพอใจ	39

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตราประจำจังหวัดสุรินทร์	5
2	ตัวอย่างลายผ้าไหมสุรินทร์	12
3	ขั้นตอนการสร้างตู้วีซีดี	35
4	กิจกรรมการใช้สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม	91

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่สำคัญในการผลิตผ้าไหมในระดับประเทศ โดยรูปแบบและลวดลายของผ้าในแต่ละท้องถิ่นแสดงเอกลักษณ์พิเศษ สะท้อนถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีการทอผ้าไหมได้ประณีตงดงามมาก ผ้าไหมสุรินทร์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีมาช้านาน เป็นองค์ความรู้ท้องถิ่นที่สำคัญที่ควรปลูกฝังให้แก่ผู้สนใจในรุ่นหลัง สิ่งหนึ่งที่จะทำให้ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าไหมของชาวจังหวัดสุรินทร์ยังคงอยู่และมีการพัฒนาให้ดีขึ้น คือการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของผ้าไหม มีความนิยมใช้ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม จะช่วยให้ผู้ผลิตผ้าไหมมีรายได้ เป็นแรงจูงใจให้เกิดความสนใจพัฒนาการทอผ้าไหมให้ได้คุณภาพที่ดียิ่งขึ้น มีผลผลิตเป็นไปตามความต้องการของผู้ซื้อ จากสภาพการผลิตและการจำหน่ายผ้าไหมของชาวจังหวัดสุรินทร์ในปัจจุบันยังประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น การย้อมสีผ้าไหมประสบปัญหาไม่มีความสม่ำเสมอ การที่ไม่มีเครื่องช่วยผู้ผลิตและผู้จำหน่าย การผลิตผ้าไหมของชาวบ้านไม่สามารถทำให้ผ้าไหมมีมูลค่าเพิ่มขึ้น บางผลิตภัณฑ์ล้นตลาดเพราะลวดลายและสีไม่เป็นที่นิยม เช่น ลายโบราณแบบปราสาทของเขมร ที่ให้สีตามความเค็มดินของท้องถิ่น แต่ไม่เป็นที่ต้องการของผู้ซื้อ ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเพราะเป็นการผลิตตามวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยขาดการศึกษาความต้องการของผู้ซื้อผ้าไหม และขาดการพัฒนาให้หลากหลาย ทันสมัย จึงทำให้ไม่สามารถขายสินค้าผ้าไหมได้มากเท่าที่ควร(ประวดี สมเป็น และคณะ, 2548 : 1-2)

ด้วยปัญหาและความสำคัญของผ้าไหมสุรินทร์ดังกล่าว ปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีตลาดที่กว้างขวางยิ่งขึ้น คือ การออกแบบ การพัฒนารูปแบบ คุณภาพ และมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ในระดับสากล ในกรณีนี้จึงได้มีการวิจัยเพื่อการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนในรูปแบบของการฝึกอบรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสากล และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน คือโครงการวิจัยการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล ประกอบด้วยโครงการย่อย จำนวน 6 โครงการ เป็นการวิจัยร่วมกันครบวงจร และนำไปถ่ายทอดฝึกอบรมแก่กลุ่มเป้าหมายให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด ได้แก่

1. การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์
2. การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์
3. การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์

4. การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
5. การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์
6. การผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

การฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะทางวิชาชีพ จุดสำคัญของการเรียนทักษะอยู่ที่ทำอย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจดี และรวดเร็วมากที่สุด โดยปกติการสอนในชั้นให้เกิดความเข้าใจและขั้นการฝึกหัดนั้น จะใช้การสาธิตให้ดู เพราะการสอนสาธิตเป็นการนำของจริงหรือสถานการณ์จำลองมาแสดง เพื่อเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 แต่เนื่องจากการฝึกอบรมมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลา การที่จะปรับปรุงการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยทั่วไปจะขึ้นอยู่กับนวัตกรรมในวิธีการและเทคนิคการสอน การนำสื่อการสอนมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประยุกต์ใช้สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหาข้อจำกัด เรื่องการขาดแคลนผู้สอน ปัญหาเรื่องระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และระยะทางในการไปศึกษาฝึกอบรมได้อีกด้วย (ทมพร แต้ศิริเวชช์, 2545 : 2)

การเลือกสื่อการสอนเป็นสิ่งจำเป็นและมีส่วนสำคัญต่อการวางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม สุจินต์ อึ้งถาวรและเสรี ร่วมสุข (2535 : 264) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลการตอบสนองของสื่อการสอนชนิดต่างๆ ต่อวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทางด้านทักษะว่า “สื่อการสอนประเภท 3 มิติ จะเป็นสื่อที่เหมาะสมใช้ได้ผลดีมาก และรองลงมาคือสื่อประเภทเสียง ภาพเคลื่อนไหว สำหรับสื่อประเภทหนึ่งจะใช้ได้ผลน้อยมากในการสอนทักษะ”

สื่อวีดิทัศน์หรือสื่อวีซีดี (Video Compact Disc) นับเป็นสื่อที่สมบูรณ์ในการให้ความรู้ ทักษะ ทักษะ ที่ถูกต้องยั่งยืน ด้วยเหตุผลว่า การรับรู้ของมนุษย์เกิดจากการมองเห็นร้อยละ 75 จากการได้ยินร้อยละ 13 จากการสัมผัสร้อยละ 6 จากการรับรสร้อยละ 3 กล่าวคือ วีดิทัศน์ทำให้เกิดการรับรู้ จากการได้เห็นและได้ยิน รวมแล้วร้อยละ 88 จึงนับว่า วีดิทัศน์เป็นสื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมาก (อรณพ เจริญถาวร, 2542 : 117)

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนโดยการฝึกอบรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างภูมิปัญญาพื้นบ้านกับสากล ให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เป็นวิธีการที่ดีก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และทักษะแก่กลุ่มเป้าหมาย การฝึกอบรมที่จะให้ผลยั่งยืนและสมบูรณ์ในเวลาจำกัด จำเป็นต้องใช้สื่อประกอบการฝึกอบรม ซึ่งสื่อวีดิทัศน์ หรือสื่อวีซีดี (Video Compact Disc) เป็นสื่อที่สมบูรณ์ในการให้ความรู้ ทักษะ ทักษะ ที่ถูกต้องยั่งยืน ทำให้เกิดการรับรู้จากการได้เห็นและได้ยินรวมแล้วร้อยละ 88 จึงนับว่า สื่อวีซีดีเป็นสื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากในการฝึกอบรม นอกจากนี้สื่อวีซีดียังมีความหลากหลายในการใช้งาน ใช้ได้กับเครื่องเล่นวีซีดี เครื่องคอมพิวเตอร์ และสามารถทำสำเนาได้ตามต้องการโดยมีคุณภาพของภาพและเสียงเท่าต้นฉบับ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะผลิตสื่อวีซีดี เรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรม

ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์มากที่สุด เกิดองค์ความรู้ในระยะยาว สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และสามารถศึกษาทบทวนความรู้ได้หลายครั้งตามต้องการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
2. เพื่อใช้สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรมในการเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

สมมุติฐานของการวิจัย

สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ที่ผลิตขึ้นสามารถใช้เป็นสื่อประกอบการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ที่มีประสิทธิภาพ
2. ได้ใช้สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ประกอบการฝึกอบรม ช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหมสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่เข้ารับการฝึกอบรมชุด โครงการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล จำนวน 125 คน

2. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เป็นชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหมสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 15 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เพื่อศึกษาสื่อวีซีดีจำนวน 1 เรื่อง สุ่มจาก 5 เรื่อง

3. เนื้อหาในสื่อวีซีดี มีจำนวน 5 เรื่อง คือ

1. การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์
2. การออกแบบและพัฒนาแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
3. การออกแบบและพัฒนาแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์
4. การออกแบบและพัฒนาแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์
5. การออกแบบและพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สื่อวีซีดี หมายถึง สื่อที่เสนอความรู้เรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์จำนวน 5 เรื่อง นำเสนอโดยเครื่องเล่นวีซีดี
2. การผลิตสื่อวีซีดี หมายถึง สื่อที่สร้างขึ้นมีคุณภาพของสื่อจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ และโดยการหาประสิทธิภาพของสื่อจากคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80
3. การออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ หมายถึง การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้า การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์
4. แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบสำหรับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. จังหวัดสุรินทร์และผ้าไหมสุรินทร์
2. หลักสูตรการฝึกอบรม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อวีซีดี

1. จังหวัดสุรินทร์และผ้าไหมสุรินทร์

สัญลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ เป็นรูปพระอินทร์ทรงช้าง ชื่อของจังหวัดเป็นคำสนธิของคำสองคำ

คือ สุระ กับอินทร์ หมายถึง พระอินทร์ผู้เก่งกล้าสามารถ
ตราจังหวัด กำหนดสัญลักษณ์ประกอบด้วย พระอินทร์ ประทับ
ขัดสมาธิบนหลังช้าง หัตถ์ขวาทรงตรี หัตถ์ซ้ายทรงพระแสงขอช้าง
มีฉากปราสาทสลักปรี๊ดหักพังเป็นฉากเบื้องหลัง

ความหมายของตราประจำจังหวัด

...จังหวัดสุรินทร์มีช้างมากมายมาแต่โบราณ และสมัยก่อนผู้คนจะไปจับช้างป่ามาเลี้ยง ดวงตรา
จังหวัดจึงเป็นรูปช้าง ภาพปราสาทหินเบื้องหลังแสดงถึงอิทธิพลการก่อสร้างปราสาทของขอมโบราณ

คำขวัญประจำจังหวัดสุรินทร์

สุรินทร์ถิ่นช้างใหญ่ ผ้าไหมงาม ประคำสวย ร่ำรวยปราสาท
ผักกาดหวาน ข้าวสารหอม งามพร้อมวัฒนธรรม

สภาพทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างเส้นแวง ที่ 3 องศา และ
105 องศาตะวันออก และอยู่ในระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศาและ 16 องศาเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร
โดยทางรถไฟประมาณ 420 กิโลเมตร และโดยทางรถยนต์ประมาณ 450 กิโลเมตร และมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ

ทิศใต้   ติดต่อกับประเทศกัมพูชา
ทิศตะวันตก   ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่ประมาณ 8,124,056 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,077,535 ไร่ เท่ากับร้อยละ 4.8 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปมีดังนี้ บริเวณพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา มีป่าทึบและภูเขาสลับซับซ้อนมากมายหลายลูก ถัดจากบริเวณภูเขาจะเป็นที่ราบสูงลุ่ม ๆ ดอน ๆ ลักษณะลูกคลื่นลอนลาด บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ มีที่ราบสูงอยู่บางตอน ด้านเหนือของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำมูลไหลผ่าน จังหวัดสุรินทร์ มีลำน้ำธรรมชาติที่สำคัญ 8 สาย คือ แม่น้ำมูล ลำน้ำชี ลำห้วยพลับพล่า ห้วยเสนง ลำห้วยระวี ลำห้วยระหาร ห้วยสำราญ และลำห้วยแก้ว มีป่าสงวนแห่งชาติ 29 ป่า มีป่าตามมติคณะรัฐมนตรี 15 ป่า มีวนอุทยาน 2 แห่ง ได้แก่ วนอุทยานพนมสวาย อำเภอเมืองสุรินทร์ และวนอุทยานป่าหนองคู อำเภอสังขะ มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ

พื้นที่เขตปกครอง

ประกอบด้วย 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอจอมพระ อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี อำเภอชุมพลบุรี อำเภอตำบองเทา อำเภอสนม อำเภอศีขรภูมิ อำเภอสังขะ อำเภอลำดวน อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอบัวเชด และ 4 กิ่งอำเภอ ได้แก่ กิ่งอำเภอพนมดงรัก กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอโนนนารายณ์ และกิ่งอำเภอศรีณรงค์

สถานที่ท่องเที่ยวและศิลปวัฒนธรรม

จังหวัดสุรินทร์มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณสถาน ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณี และหัตถกรรม เป็นจำนวนมาก เช่น

หมู่บ้านช้างจังหวัดสุรินทร์ บ้านดากลางตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ มีการเลี้ยงช้างของชาวบ้าน การฝึกช้างสำหรับแสดง และมีพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับช้าง

วนอุทยานพนมสวาย อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ ประมาณ 22 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่ตำบลนาบัว อำเภอเมือง เป็นภูเขาเดี่ยว ๆ มียอดเขา 3 ยอด ประดิษฐานพระพุทธรูปทองคำลงสนูปหลวงปู่ดูลย์อู่โศก พระพุทธสุรินทร์มงคล และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจแห่งหนึ่งของจังหวัดสุรินทร์

ห้วยเสนง ตั้งอยู่ตำบลเจนิยง อำเภอเมือง สุรินทร์ ห่างจากตัวเมืองประมาณ 8 กิโลเมตร เป็นอ่างเก็บน้ำชลประทาน เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจยามเย็น และวันหยุดราชการของชาวจังหวัดสุรินทร์ และนักท่องเที่ยว มีทิวทัศน์สวยงามมาก สามารถลงเล่นน้ำได้

ปราสาทโบราณ สันนิษฐานว่าในสมัยขอมเรืองอำนาจ จังหวัดสุรินทร์คงเป็นดินแดนแห่งหนึ่ง ที่อยู่ในเส้นทางไปมาของขอมระหว่างเขาพระวิหาร เขาพนมรุ้ง กับนครวัดนครธม จึงได้สร้างปราสาท ขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น ปราสาทหินบ้านพลวง ปราสาทศิขรภูมิหรือปราสาทระแงง ปราสาทภูมิโปน โบราณสถานกลุ่มปราสาทตาเมือน ปราสาทยายเหงา ปราสาทจอมพระ ปราสาทตะเปียงเตีย

งานประเพณีประจำปี เช่น งานแสดงของช่าง จังหวัดสุรินทร์ได้กำหนดจัดงานในวันเสาร์ อาทิตย์ สัปดาห์ที่สามของเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ถือเป็นงานประจำปีระดับชาติ งานช่างสุรินทร์ เป็นงานประจำปีซึ่งจัดควบคู่กับงานแสดงของช่าง ประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเช่นกัน มีการแสดง นิทรรศการของส่วนราชการองค์กรต่างๆ การแสดงศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองของชาวสุรินทร์ งาน ประเพณีบุญบั้งไฟศรีนครเตาทำวเธอ จัดขึ้นที่อำเภอรัตนบุรี ในเดือนพฤษภาคม มีการประกวดบั้งไฟ การประกวดเทพี การประกวดหมอลำ การออกร้านของตำบลต่าง ๆ

เพลง ดนตรี และการละเล่นพื้นเมือง ได้แก่ เรือมอันเร (รำหรือเต้นสาก) นิยมเล่นกันในเดือน ห้าหรือระหว่างวันหยุดสงกรานต์ รำกรับหรือจะกรับ เป็นการแสดงในงานลักษณะเดียวกับลิเกหรือหมอลำ เจริงหรือจำเริง (จับร้อง) เป็นการขับหรือออกเสียงเป็นทำนองแบบการอ่านทำนองเสนาะ ใช้กลอน สดเป็นส่วนใหญ่ ขับขานนิทานชาดกหรือบรรยายเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน

ภาษาและวัฒนธรรม จังหวัดสุรินทร์มีภาษาพูดพื้นเมืองที่แตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ
 กลุ่มแรก เป็นกลุ่มที่พูดภาษาเขมร ส่วนใหญ่อาศัยอยู่แถบอำเภอเมือง ปราสาท กาบเชิง สังขะ บัวเชด จอมพระ ศิขรภูมิ ท่าตูม ชุมพลบุรี ลำดวน
 กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่พูดภาษาส่วย อาศัยอยู่แถบอำเภอลำโรงทับ ท่าตูม สนม จอมพระ ศิขรภูมิ รัตนบุรี และกระจายอยู่ตามอำเภออื่น ๆ อีกเล็กน้อย
 กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่พูดภาษาพื้นเมืองอีสาน (ลาว) อาศัยอยู่แถบอำเภอสนม รัตนบุรี ท่าตูม ชุมพลบุรี และศิขรภูมิ

เนื่องจากประชาชนจังหวัดสุรินทร์มีภาษาพูดที่ต่างกันจึงทำให้แต่ละกลุ่มมีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่ต่างกันบ้าง แต่ประชาชนทั้ง 3 กลุ่ม มีความเป็นมาที่กลมกลืนกัน มีความ เป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีความสามัคคีต่อกันเป็นอย่างดี ไม่ปรากฏการเกิดปัญหาระหว่างกลุ่มชนแต่อย่างใด

ผ้าไหมสุรินทร์

ผ้าไหม เป็นผ้าที่ทอขึ้นจากเส้นใยที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิต นับเป็นเส้นใยที่มีคุณลักษณะพิเศษ ที่เส้นใยประเภทอื่นไม่มีเหมือน นั่นคือ มีความเป็นมันวาว เหนียว พลิ้วเบา

ผ้าทอของสุรินทร์ มีประวัติความเป็นมายาวนาน และยังคงรักษารูปแบบ ลวดลาย สี สันที่ แปรลกตา ความประณีต และเทคนิคการทอแบบโบราณไว้ได้จนถึงทุกวันนี้ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลง รูปแบบไปบ้างตามกระแสความต้องการของตลาด ที่กำหนดให้ผลิตสินค้ามาตรฐานเหมือน ๆ กัน เป็น

จำนวนมากก็ตาม กลุ่มชนแต่ละตระกูลภาษาในจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะการทอผ้าแตกต่างกันทั้งในด้านเทคนิคการทอ ลวดลาย การให้สี การย้อมสีและวัตถุดิบที่ใช้ ชาวสุรินทร์ส่วนใหญ่โดยเฉพาะกลุ่มที่พูดภาษาเขมร ยังคงผลิตผ้าไหมที่มีเทคนิคการผลิตเฉพาะตัว ซึ่งบรรพบุรุษได้สืบทอดหลักการและกรรมวิธีการผลิต เช่น การเลี้ยงไหม การมัดหมี่ การย้อมสีและการทอ ทั้งยังมีการคิดค้นพัฒนากรรมวิธีการผลิต เพื่อให้ได้ผ้าไหมที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น ผ้าทอของกลุ่มคนไทยเชื้อสายเขมรมีเอกลักษณ์เด่นชัดแตกต่างจากผ้าทอชาวอีสานทั่วไป คือ ผ้าปูม เป็นผ้าทอเส้นพุ่งแบบสามตะกอมีลวดลายเด่นชัด เดิมใช้เป็นผ้าสำหรับชนชั้นสูงในราชสำนัก นิยมทอขนาดยาวประมาณ 4 เมตร กว้าง 1 เมตร มีลวดลาย 3 แถวที่เชิงผ้า 2 ข้าง เอกลักษณ์ของผ้าไหมสุรินทร์มีดังนี้

1. ลวดลายของผ้าไหมสุรินทร์

ผ้าไหมสุรินทร์เป็นศิลปกรรมสิ่งทอที่มีเอกลักษณ์ โดดเด่น ลวดลายที่เป็นที่มาบนผ้ามัดหมี่นั้นมักจะได้รับอิทธิพลหรือแรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลวดลายจากประเทศกัมพูชา เช่น ลายพระตะบอง ลายพนมเป็ญ ลายรัญชุลสัจจ์ เป็นต้น ลวดลายจากสถาปัตยกรรม เช่น ลายปราสาท ลายนาค ลายเรือหงส์ เป็นต้น ลวดลายจากธรรมชาติ ได้แก่ ลวดลายจากพืช เช่น ลายปะกาตริอบ (ดอกมะเจือ) ลายปะกามะออม(ดอกผักขะแยง) ลายตะริ้วสะเน็จ (ลายยอดถั่ว) เป็นต้น ลวดลายจากสัตว์ เช่น ลายช้าง ลายม้า ลายไก่ ลายนกยูง เป็นต้น และลวดลายที่เกิดจากการทอเทคนิคพิเศษ ได้แก่ หมี่โฮล

2. เทคนิคการทอ

ศิลปะบนผืนผ้าไหมสุรินทร์ที่เกิดจากอิทธิพลหรือแรงบันดาลใจจากสิ่งต่าง ๆ ผนวกกับกรรมวิธีการทอที่ซับซ้อน และความพิถีพิถันในการเก็บรายละเอียดของลวดลายสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

2.1 ลายทางและลายตาราง

เป็นลวดลายที่เกิดจากการย้อมสีไหมที่ใช้ทอ โดยย้อมไหมยืนและไหมพุ่งต่างสีกัน เมื่อทอแล้วจะได้ผ้าที่มีแบบลวดลายและความสวยงามแตกต่างกันไป ได้แก่

2.1.1 ผ้าลายสระมอ มีลักษณะเป็นตารางเล็ก ๆ นิยมใช้สีดำเหลืองทอง และสีเขียวขี้ม้า ผ้าที่ย้อมจนได้สีทองแก่ ถือว่าเป็นผ้าลายสระมอที่สวยงามที่สุด

2.1.2 ผ้าลายอันลูนซิม มีชื่ออีกอย่างหนึ่ง จะบันซัวร์ มีลักษณะเป็นลายทาง นิยมย้อมไหมเป็นเส้นพุ่งและไหมเส้นยืน เป็นสีแดง-ขาว หรือ เหลืองทอง-เขียว ผ้าผืนหนึ่งจะใช้ไหมเพียง 5 สี ทอสนับกันไปจนจบผืน

2.1.3 ผ้าลายสาธุ มีลักษณะเป็นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดครึ่งนิ้วคูณครึ่งนิ้ว ภายในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสยังมีตารางเล็ก ๆ อีกจำนวน 64 ตาราง สีที่นิยมใช้เป็นกรอบ คือ สีเขียวกับสี

ขาว หรือสีเหลืองทองกับสีขาว ส่วนตารางเล็ก ๆ ภายในกรอบนั้นนิยมใช้สีหลาย ๆ สี เช่น เขียว แดง น้ำเงิน และเหลืองทอง เป็นต้น

2.1.4 ผ้าลายโสร่ง มีลักษณะเป็นตารางใหญ่ขนาด 4 ตารางนิ้วโดยประมาณ นิยมใช้สีแดงสลับกับสีเขียว มีลายรี้วตรงกลางตลอดผืนผ้า ผ้าลายโสร่งนี้มีความพิเศษที่ผิวสัมผัสของผ้า คือมีความมันระยับซึ่งเกิดจากการควบหรือกระนิวใหม่

2.1.5 ผ้ากระนิว เป็นผ้าที่ใช้เส้นไหมต่างสีกันตั้งแต่ 2 เส้นขึ้นไป นำมาพันให้เป็นเส้นเดียวกัน ซึ่งต้องใช้เวลาและเส้นไหมมากกว่าปกติ แต่เมื่อทำเป็นผืนผ้าแล้วจะได้ผ้าไหมเนื้อหนา สวยงามแปลกตา นิยมใช้เป็นผ้าปูโต๊ะโจงกระเบน ผ้าปูโต๊ะโจงกระเบนในงานบวช งานแต่งงาน

2.2 ลายมัดหมี่ เป็นลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเส้นพุ่งแล้วนำไปทกเป็นผืนผ้า ชาวสุรินทร์เชื้อสายเขมรเรียกผ้าชนิดนี้ว่า ผ่าปุม มักจะทำลวดลายเป็นรูปคน สัตว์ และรูปสถาปัตยกรรม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากชาวเขมรเมืองพนมเปญและพระตะบอง สีและลวดลายของผ้าปุมนิยมใช้สีม่วง เปลือกมังคุด สีแดง สีเขียว สีคราม และสีเหลือง ซึ่งมีความกลมกลืนกัน

อันเนื่องจากการข้อมทับ เพื่อผสมสีให้ได้สีใหม่ขึ้น ผ้าปุมที่มีสีและลวดลายเด่น ๆ ได้แก่

2.2.1 ผ้าลายพระตะบอง เป็นลายที่ตั้งตามชื่อเมืองพระตะบอง ประเทศเขมร ลักษณะของลายเป็นกรอบรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน มีลายสี่ดอกสี่ก้านอยู่ตรงกลาง นอกกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนล้อมรอบด้วยขอเครือ

2.2.2 ผ้าลายช้าง มีลักษณะเป็นรูปช้างยืนหรือหมอบ หันหน้าเข้าหากันเป็นคู่ ๆ ทั้งนี้เกิดจากการค้นไหมเพื่อมัดลาย

2.2.3 ผ้าลายม้า มีลักษณะเป็นรูปม้ายืนคล้ายลายช้าง

2.2.4 ผ้าลายนกยูง มีลักษณะเป็นรูปนกยูงรำแพนยืนหันหน้าเข้าหากันคล้ายลายช้าง

2.2.5 ผ้าลายไก่ มีลักษณะเป็นรูปไก่ยืนหันหน้าออกจากกัน

นอกจากนี้ยังมีลายผ้าที่นิยมทอใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ลายนก ลายพญานาค ลายพนมเปญ ลายรันชูลสตัจ

3. ลายผสม

เป็นลายที่เกิดจากการทอเส้นพุ่งข้อมสีและมัดข้อม สลับกันจนเต็มผืน เรียกว่า หมี่คัน เช่น

3.1 ลายหมี่โสด ผ้าโสดเป็นผ้าที่เน้นสีสันและลวดลายให้ดูเด่นสะดุดตา มีลักษณะคล้ายใบไม้ เป็นลายรี้วขนาดกว้างประมาณครึ่งนิ้ว คล้ายก้านใบไม้สลับกับลายมัดหมี่ที่คล้ายใบไม้

3.2 ลายอัมปรม มีลักษณะเป็นลวดลายตารางเล็ก ๆ ตรงกลางมีจุดประสีขาวลอยเด่นบนพื้นสีน้ำตาลแดง ซึ่งเกิดจากการมัดเส้นยืนและเส้นพุ่งเป็นกำ เว้นระยะห่างกันประมาณครึ่งเซนติเมตร แล้วข้อมด้วยสีน้ำตาลอมแดง ชาวสุรินทร์เรียกไหมที่ข้อมนี้ว่าสีกรากหรือสีกรา

การผลิตผ้าลายอัมปรมนี้ เป็นกรรมวิธีที่ยุ่งยาก เนื่องจากต้องมัดหมี่เส้นยืน และยังคงใช้ทักษะความชำนาญในการดึงเส้นพุ่งและเส้นยืนให้สัมพันธ์กันตรงระยะและช่องไฟ เพื่อให้เส้นไหมตัดกันเป็นรูปเครื่องหมายกากบาท ผ้าชนิดนี้มีผลิตที่จังหวัดสุรินทร์เพียงจังหวัดเดียวในประเทศไทย

3.3 ลายโคม มีลักษณะคล้ายเปลวเทียนที่เป็นเปลวรอบนอกกรอบใน มีจำนวนเลขเพื่อบอกจำนวนที่ค้นลายมัดข้อม ลายโคมนี้จัดเป็นลายพื้นฐานที่สามารถนำไปตัดแปลงให้มีขนาดเล็กลงหรือใหญ่ขึ้นได้ มีชื่อเรียกตามขนาด เช่น โคมห้า โคมเจ็ด โคมเก้า

3.4 ลายขอ มีลักษณะคล้ายตะขอ ออกแบบลายตามอย่างตะขอที่ใช้ยึดเกาะสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน มีการออกแบบเป็นลายขอเดี่ยว ๆ เรียงกันไปเต็มผืนผ้า หรือเรียงต่อ ๆ กันเรียกว่าขอเครือ

3.5 ลายจู้ดเล็กหรือลายลูกแก้ว มีลักษณะคล้ายลูกแก้วอยู่กลางรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนขนาดเล็ก เป็นผ้าไหมที่ทอขกดอกในตัว แต่เดิมนิยมใช้สีขาวและสีดำ โดยทอเสร็จแล้วจึงนำไปข้อมต่อมา มีการมัดข้อมแล้วนำไปทอ การยกดอกนี้มีหลากหลายด้วยกัน เช่น ลายดอกแก้วหรือลูกแก้ว ลายดอกจันทร์ ลายดอกพิกุล (ประวัติ สมเป็น และคณะ, 2548 : 13-21)

หมู่บ้านทอผ้าไหม

การทอผ้าไหมของชาวสุรินทร์ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีลวดลายและการให้สีธรรมชาติแบบโบราณที่สวยงาม เช่น ผ้าสรหมอ ผ้าสากุ ผ้าอันลูนซิม ผ้ามัดหมี่ ผ้าโกลสีธรรมชาติ แหล่งที่มีการทอผ้าไหมและส่งเสริมกันมากของจังหวัดสุรินทร์ คือ ที่บ้านเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ บ้านจันรม ตำบลตาอ้อง บ้านสวาย ตำบลสวาย อำเภอเมืองสุรินทร์ บ้านอุโลก ตำบลอุโลก อำเภอลำดวน บ้านประทุน ตำบลแตล อำเภอศีขรภูมิ และบ้านท่าสว่าง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมืองสุรินทร์

หมู่บ้านทอผ้าไหมยกทองจันทร์โสมมา บ้านท่าสว่าง ได้รับยกย่องว่า “ทอผ้าไหมหนึ่งพันสี่ร้อยสิบหกตะกอ” เมื่อครั้งทอผ้ายกทองทุกเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากการจัดแสดงผลงานศิลปหัตถกรรมของกลุ่มทอผ้ายกทองจันทร์โสมมา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูการทอผ้ายกทองชั้นสูงแบบราชสำนักไทยโบราณ โดยมีอาจารย์วิรัชธรรม ตระกูลเงินไทย เป็นแกนนำและเป็นผู้รวบรวมชาวบ้านท่าสว่างมารวมกลุ่มกันทำงานทอผ้ายามว่างจากงานไร่งานนา ด้วยการออกแบบลวดลายที่สลับซับซ้อนงดงามและศักดิ์สิทธิ์ ผสมผสานกันระหว่างลวดลายการทอแบบราชสำนักกับเทคนิคการทอผ้าแบบพื้นเมือง จนกลายเป็นผ้าทอที่มีความงดงามอย่างมหัศจรรย์และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ผลงานที่โดดเด่นคือการได้รับการคัดเลือกจากรัฐบาลให้ทอผ้าสำหรับตัดเสื้อผู้นำและผ้าคลุมไหล่สำหรับคู่สมรสผู้นำ 21 เขตเศรษฐกิจ ที่มาร่วมประชุมผู้นำเอเปคเมื่อปลายปี 2546 จนเป็นที่รู้จักกันอย่างดีในชื่อ “หมู่บ้านทอผ้าเอเปค” และรางวัล OTOP ระดับ 5 ดาว ของประเทศ ความโดดเด่นของผ้าไหมยกทอง “จันทร์โสมมา” เกิดจากการเลือกเส้นไหมน้อยที่เล็กและบางเบา นำมาผ่านกรรมวิธีฟอก ต้ม แล้วข้อมสี

ธรรมชาติด้วยแม่สีหลักสามสี คือ สีแดงจากครั่ง สีเหลืองจากแก่นแกแล และสีครามจากเมล็ดคราม สอดแทรกการยักคอกด้วยไหมทองที่ทำจากเงินแท้มีริ้วเป็นเส้นเล็ก ๆ บั้นควบกับเส้นด้ายใช้ตะกอเส้น พุ่งพิเศษที่ทำให้เกิดจำนวนตะกอมากกว่าร้อยตะกอ จนกระทั่งการวางกึ่งบนพื้นดินธรรมชาติมีความสูงไม่พอ ต้องขุดดินบริเวณนั้นให้เป็นหลุมลึกไป 2-3 เมตร เพื่อรองรับความยาวของตะกอที่ห้อยลงมาจากก็ให้เป็นระเบียบ ให้คนสามารถอยู่ในหลุมเพื่อสอดตะกอไม้ได้ด้วย เนื่องจากไม้ตะกอมีจำนวนมาก จึงต้องใช้คนทอดถึง 4-5 คน คือ จะมีคนช่วยยกตะกอ 2-3 คน คนสอดไม้ 1 คน และคนทอดอีก 1 คน ด้วยความซับซ้อนทางด้านเทคนิคการทอ จะได้ผลงานเพียงวันละ 6-7 เซนติเมตรเท่านั้น

(พันธ์ศักดิ์ สิริขันแสง, 2547 : 3-5)

ตัวอย่างลายผ้าไหมสุรินทร์

ลายพระตระบอง

ลายอัมปรม

ลายอันตุนซิม

ลายหมี่โฮล

ลายกระหนิว

ลายสระมอ

ลายสาธุ

ลายโสร่ง

ลายสถาปัตยกรรม

ลายต้นไม้

ลายช้าง

ลายราชสำนัก

2. หลักสูตรการฝีกอบรม

การฝีกอบรมที่จัดให้แก่ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 5 หลักสูตร ได้แก่

1. การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์
2. การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
3. การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์
4. การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์
5. การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์

การฝีกอบรมมีการใช้สื่อวีซีดีประกอบ คือ สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และตัวอย่างการออกแบบผลิตภัณฑ์ ของแต่ละหลักสูตร

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝีกอบรม

ความหมายของการฝีกอบรม

นักวิชาการและผู้รู้ได้กล่าวถึงความหมายของการฝีกอบรมไว้ดังนี้

Good (1973 : 613) ให้ความหมายของ การฝีกอบรม หมายถึง กระบวนการให้ความรู้และฝึกทักษะแก่บุคคลภายใต้เงื่อนไขบางประการ แต่ยังไม่เป็นระบบเหมือนกับการศึกษาในสถาบันการศึกษาทั่วไป

Beach (1980 : 3) ให้ความหมายของการฝีกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จัดให้บุคคลได้เรียนรู้ และฝึกความชำนาญในด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น

อุทุมพร จามรมาน (2533 :2) กล่าวว่า การฝีกอบรม คือกิจกรรมหรือความพยายามที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีในเรื่องทัศนคติ และทักษะในการทำงาน

กอบกิจ วัฒนจักรนิรัตน์ (2536 : 41) ให้ความหมายของการฝีกอบรมว่า เป็นกระบวนการที่จัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะของบุคคลเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

ทัมพร แต้ศิริเวชช์ (2545 : 13) กล่าวว่า การฝีกอบรม คือกระบวนการหรือกิจกรรมที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ ให้เกิดความชำนาญ มีจุดประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อหน่วยงานเป็นสำคัญ

เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ (2529 : 8) สรุปไว้ว่า การฝึกอบรมมีลักษณะดังนี้

1. เป็นกระบวนการ (Process) อย่างหนึ่งในการพัฒนาองค์การ โดยอาศัยการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการวางแผนที่ดี และเป็นการกระทำต่อเนื่องกันไปโดยไม่หยุดยั้ง

2. การกระทำทั้งหมดมุ่งที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

2.1 เพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) เนื่องจากความก้าวหน้าของวิทยาการในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความจำเป็นที่ทุกคนต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.2 เพิ่มพูนทักษะ (Skills) หรือความชำนาญเพื่อบรรเทาการสูญเสียอันเกิดจากการทำงานโดยขาดทักษะและประสบการณ์

2.3 เปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitudes) เพื่อให้เกิดความคิดอ่านใหม่ ๆ เปลี่ยนแปลงความเชื่อเก่า ๆ ที่ล้าสมัยเสื่อมถอย เพื่อเกิดทัศนคติใหม่ที่มีประโยชน์ตามความประสงค์

3. เป็นกระบวนการที่จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถ (Ability) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ของบุคคล อันจะก่อให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) ต่อหน่วยงานเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม คือ วิธีการหรือกระบวนการที่จะช่วยเพิ่มพูนความคิด ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสำคัญและประโยชน์ของการฝึกอบรม

Odiome (1970 : 80) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรม 3 ประเภท ดังนี้

1. การฝึกอบรมเบื้องต้น (Regular Training Program) เป็นการฝึกอบรมเพื่อสนองความต้องการขั้นต้น เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม การฝึกอบรมประเภทนี้ ได้แก่ การปฐมนิเทศ การฝึกอบรมก่อนเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

2. การฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหา (Problem-Solving Training Program) เป็นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น การฝึกอบรมประเภทนี้จะมุ่งเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

3. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนา (Innovation Training Program) เป็นการฝึกอบรมในขั้นสูงเน้นการมุ่งอนาคต เป็นการฝึกอบรมที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนางานได้ก้าวหน้าขึ้น

อมรา รัตตการ (2537 : 35-36) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรขององค์กรว่ามีประโยชน์ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อองค์กร ได้แก่

- มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

- ลดค่าลงทุน และค่าความสิ้นเปลือง
  - ลดอุบัติเหตุ
  - ลดแรงงาน
  - มีการควบคุมและติดต่อสื่อสารที่ดีขึ้น
2. ประโยชน์ต่อบุคลากรในองค์กร
- มีความเชื่อมั่นในตนเองในการทำงานนั้น
  - มีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น
  - เกิดความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น นโยบายขององค์กร ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร
  - สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้อง
  - มีความก้าวหน้าในอนาคต
3. ประโยชน์ของสังคม ได้แก่
- ได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้และการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นและสิ่งแวดล้อม
  - ลดปัญหาการว่างงานหรือปัญหาคนไร้ความสามารถ
  - ประชาชนมีอาชีพและมีความสุขซึ่งส่งผลทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย

เรียงลักษณะ ไรจนพันธ์ (2529 : 9) กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรม ดังนี้

1. การฝึกอบรมทำให้วิธีปฏิบัติงานดีขึ้น
2. การฝึกอบรมช่วยลดค่าใช้จ่าย แรงงาน และเวลาการปฏิบัติงานให้น้อยลง
3. การฝึกอบรมช่วยลดเวลาเรียน วิธีปฏิบัติงานให้น้อยลง
4. การฝึกอบรมช่วยแบ่งเบาภาระการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาได้มากขึ้น เพราะผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว ย่อมจะรู้และเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีและถูกต้อง
5. การฝึกอบรมทำให้สายการบังคับบัญชา การควบคุม การบริหาร การติดต่อและประสาน และความร่วมมือดีขึ้น ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
6. การฝึกอบรมช่วยส่งเสริมจิตใจและศีลธรรมของผู้ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น
7. การฝึกอบรมกระตุ้นเตือนผู้ปฏิบัติงาน เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน ตามปกติการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และการโยกย้ายข้าราชการในหน่วยงาน ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วมักจะได้รับการพิจารณาก่อน เพราะถือว่าเป็นผู้ที่รู้งาน

8. การฝึกอบรม ช่วยทำให้ระบบและวิธีการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น รู้จักนำความรู้จากการฝึกอบรมมาพิจารณาความผิด ถูก ในการปฏิบัติงาน จะช่วยให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน อยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล การฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน และสังคม

วิธีการฝึกอบรม

การเลือกวิธีการฝึกอบรมจะต้องมีการวางแผนและพิจารณาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และสถานการณ์ จึงจะทำให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ ชีรวุฒิ บุญยโสภณ (2536 : 138-139) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการวางแผนฝึกอบรมดังนี้

1. แนะนำหลักสูตรการฝึกอบรม เนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรมแต่ละหลักสูตรจะต้องเรียก ความสนใจและจูงใจผู้รับฝึกอบรม ให้เห็นถึงผลดี หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการฝึกอบรม การแนะนำ หลักสูตรจะต้องต่อเนื่องหรือสัมพันธ์กันในแต่ละบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและติดตาม บทเรียนได้ง่ายขึ้น

2. เน้นถึงความสำคัญของหลักสูตร หลักสูตรการฝึกอบรมควรเน้นหนักด้านการฝึกอบรม บุคลากรให้มีความชำนาญเฉพาะอย่าง วิธีการจัดการฝึกอบรมควรแบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิด ร่วมกัน เมื่อได้ข้อสรุปแล้วผู้ฝึกอบรมควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มออกมาเสนอรายงานหน้าชั้น จะ ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีสมัยใหม่

3. การใช้อุปกรณ์ช่วยสอน การจัดฝึกอบรมในด้านใดก็ตามจะต้องคำนึงถึงอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการบรรยายเพื่อจูงใจให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความสนใจ ที่จะเรียน และกระตือรือร้นในความรู้ใหม่ๆที่ตนจะได้รับ การเลือกอุปกรณ์ช่วยสอนต้องเกี่ยวข้องกับ เนื้อหาของเรื่องที่ฝึกอบรม ควรคำนึงถึงสถานที่ที่จะใช้ในการฝึกอบรมว่าเหมาะสมหรือไม่ รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการทำอุปกรณ์ช่วยสอนว่าคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

4. การสรุปผล ผู้ฝึกอบรมหรือวิทยากร ควรใช้เวลาประมาณ 10-15 นาทีแก่ผู้รับการฝึกอบรม ได้ซักถามปัญหาข้อข้องใจต่าง ๆ ที่มี พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาวิชาที่ได้รับการฝึกอบรม ข้อดี ข้อเสีย ที่ควร ปรับปรุงเมื่อจัดฝึกอบรมครั้งต่อไป

หลักเกณฑ์ในการเลือกสื่อสำหรับการฝึกอบรม

ทงฟู ชินะโซติ (2531 :114-115) ได้แนะนำการเลือกสื่อที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกอบรม เช่น พฤติกรรมที่สื่อสารสามารถช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
  2. วิเคราะห์กลุ่มเข้ารับอบรม เป็นกลุ่มหรือบุคคล อายุ เพศ ทักษะคติความเชื่อความเข้าใจ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์และความรู้ สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ
  3. เนื้อเรื่อง จะเป็นตัวกำหนดสื่อที่เหมาะสม
  4. การเลือกชนิดของสื่อ ต้องพิจารณาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ และความถนัดของวิทยากร เช่น มีเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ก็ใช้แผ่นใส หรือมีเครื่องฉายวิดีโอเทปก็เลือกผลิตวิดีโอเทป
  5. สื่อที่ใช้ต้องทันสมัย และสามารถอธิบายโดยตรงกับสาระสำคัญของเรื่อง
  6. ใช้สื่อที่เข้าใจง่าย ผลิตง่าย และเหมาะสมกับคุณวุฒิของผู้เข้ารับการอบรม
  7. ระยะเวลาใช้สื่อ ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป จะไม่เกิดความสนใจ
- เทคนิคการฝึกอบรมที่ใช้บอกเล่าเนื้อหา บอกแนวความคิด หรือให้หลักการต่าง ๆ แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม อาจจำแนกได้ดังนี้

1. เทคนิคการฝึกอบรมที่ใช้บอกเล่าเนื้อหา บอกแนวความคิด หรือให้หลักการต่าง ๆ แก่ผู้รับการฝึกอบรม ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาเฉพาะกรณี ฯลฯ
2. เทคนิคการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือกระทำ ได้แก่ การระดมสมอง การทดลอง เรียนงาน การสอนแนะ การฝึกปฏิบัติ ฯลฯ เทคนิคจำพวกนี้ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความสนใจในการฝึกอบรม วิทยากรจะต้องสรุปแนวคิดและหลักการที่ได้จากการทำกิจกรรม และอภิปรายในแนวทางที่นำไปใช้ในชีวิต
3. เทคนิคการฝึกอบรมได้แสดงบทบาทต่าง ๆ ได้แก่ สถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมุติ การสาธิต การทัศนศึกษา การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ฯลฯ เทคนิคการฝึกอบรมจำพวกนี้จะต้องสรุปแนวคิดและหลักการตลอดจนแนวทางที่จะนำไปใช้เช่นเดียวกัน (ทัมพร แต่ศิริเวช, 2545 : 19)

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งด้านความคิด ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ในเวลาที่รวดเร็ว การฝึกอบรมมีความสำคัญและมีประโยชน์มากต่อบุคลากร หน่วยงาน และสังคม โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคฐานความรู้ จำเป็นต้องใช้การฝึกอบรมในการเผยแพร่ความรู้ ความคิด ให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายแก่บุคคลในเวลาทีรวดเร็ว การเลือกวิธีการฝึกอบรมวิธีใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และดำเนินการฝึกอบรมตามหลักการ ได้แก่ การวางแผน การวิเคราะห์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม การเตรียมอุปกรณ์ การดำเนินการฝึกอบรม และการสรุปผลหลังการฝึกอบรม จึงจะทำให้การฝึกอบรมนั้นมีประสิทธิภาพ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีซีดี

ความหมายของวีซีดี

วีซีดี (VCD) หรือวีดิทัศน์ซีดี เป็นการบันทึกภาพและเสียงพร้อมกันลงในแผ่นซีดี ย่อมาจากคำว่า Video Compact Disc มีที่มาจากคำว่า วิดิทัศน์ เดิมรู้จักกันแพร่หลายทั่วไปว่า เทปโทรทัศน์ หรือที่เราเรียกทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศว่า Video (อ่านว่า วิดีโอ) ภาษาลาตินแปลว่า “ฉันเห็น” (I see) ปี 2530 คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิทยาศาสตร์แห่งราชบัณฑิตยสถาน เห็นว่า คำในภาษาต่างประเทศว่า “Video” เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทเดียวกับ “Television” ซึ่งมีศัพท์บัญญัติว่า “โทรทัศน์” สมควรบัญญัติคำว่า Video ขึ้นใช้เป็นชื่อทางการในภาษาไทยด้วย ศัพท์ที่จะบัญญัติก็ควรมีคำว่า “ทัศน์” ประกอบอยู่ด้วยเพื่อให้เข้าชุดกัน คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิทยาศาสตร์ สรุปได้เป็น “วีดิทัศน์”

ทัมพร แต่ศิริเวชช์ (2545 : 4) กล่าวว่า วีดิทัศน์มีอยู่หลายมาตรฐาน อาทิ วีดิทัศน์ระบบ VHS ระบบ BETACAM ระบบ DIGITAL ระบบ DVD และระบบวีดิทัศน์ซีดี (VCD) ซึ่งเป็นการบันทึกภาพและเสียงพร้อมกันลงในแผ่นซีดี (Compact Disc) วีดิทัศน์ซีดีมีความหลากหลายในการใช้งาน ทั้งเครื่องเล่นวีดิทัศน์ซีดี และคอมพิวเตอร์ สามารถใช้ร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ สะดวกในการเรียนและฝึกปฏิบัติ และสามารถเลือกเล่นวีดิทัศน์ซีดีตอนต่าง ๆ ได้ด้วยความรวดเร็ว เก็บรักษาได้สะดวกและง่ายเพราะซีดีมีขนาดเล็กและบาง สามารถทำสำเนาได้มาก โดยมีคุณภาพของภาพและเสียงเท่าซีดีต้นฉบับและไม่สูญเสียคุณภาพเหมือนระบบเทปทั่วไป

ประภาศรี จิตพัฒนไพบุลย์ (2547 : 17-19) กล่าวว่า วีซีดี เป็นชื่อเรียกสั้น ๆ ที่ย่อมาจาก Video CD หรือ Video Compact Disc เป็นสื่อประสมอย่างหนึ่ง ที่เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้คู่กับเครื่อง VCD Player (บันทึกภาพเคลื่อนไหวและเสียง) โดยจะมีการบันทึกข้อมูลแบบ Digital – MPEG1 ใช้เวลาในการเล่นสูงสุด 74 นาที และขนาดแผ่นดิสก์ 12 ซม. และบันทึกภาพดิจิทัลที่มีการบีบอัดข้อมูลตามมาตรฐานของ MPEG1 แผ่นวีซีดี มีลักษณะภายนอกเหมือนแผ่นซีดีรวม โดยตัวแผ่นเป็นพลาสติกกลมทำจากสารโพลีคาร์บอเนต ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 12 ซม. และหนาประมาณ 1 มม. โดยปกติผลิตจากโรงงานโดยการบีบอัดข้อมูลวีดีโอจากแผ่นแม่พิมพ์ต้นแบบหรือ Stamper ลงบนแผ่นโดยตรง โครงสร้างภายในแบ่งเป็นแทร็คต่าง ๆ ถึง 99 แแทร็ค โดยก่อนแทร็คแรกเรียกว่า Lead-in เป็นส่วนให้นำเข้าสู่การอ่านข้อมูลในแผ่น ต่อจากนั้นเป็นแทร็คที่ 1 เรียกว่า Video-CD Data Track สำหรับบันทึกข้อมูลที่ใช้เล่นแผ่น ส่วนแทร็คต่อ ๆ ไปเรียกว่า MPEG-Track เป็นส่วนข้อมูลวีดีโอที่บีบอัดแบบ MPEG1 มาตรฐาน White Book และแทร็คสุดท้ายก่อนถึงส่วนปิดท้ายแผ่น หรือ Lead-out เรียกว่า CD-DA Track ส่วนนี้ทำให้สามารถบันทึกข้อมูลแบบซีดีเพลงลงในแผ่นวีดีโอซีดีได้ และส่วนสุดท้ายเรียกว่า Lead-out สำหรับปิดแผ่นเพื่อนำแผ่นไปเล่นได้

ดิเรก วงษ์วานิช (2540 : 9) กล่าวว่า VCD คือ การบันทึกข้อมูลภาพเคลื่อนไหวและเสียง หรือเรียกว่า วิดีโอ โดยใช้รูปแบบการบีบอัดแบบ MPEG1 ลงสู่แผ่น CD ตามหลักมาตรฐาน White Book เพื่อ

สามารถใช้ได้กับคอมพิวเตอร์ และเครื่องเล่น VCD , DVD ได้ ด้านคุณภาพของวีซีดี สามารถเล่นภาพได้เต็มจอทีวี มีคุณภาพที่ดีกว่าเล่นบนคอมพิวเตอร์ และนิยมเปรียบเทียบกับวิดีโอเทปในระบบVHS ซึ่งคุณภาพเสียงของวีซีดี เป็นระดับสเตอริโอ คุณภาพของวีซีดีขึ้นกับต้นฉบับ และวิธีการแปลงไฟล์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพมาก

วิชาญ ดอนสุวรรณ (2547 : 53) กล่าวว่า วิดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปเส้นแรงแม่เหล็ก ที่ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏบนจอเครื่องรับได้

ประทีน คล้ายนาค (2541 : 36) กล่าวว่า “วิดิทัศน์” ตามความหมายทางเทคนิค หมายถึง การส่งผ่านสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ของภาพและเสียงจากกล้องหรือเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ที่เรียกว่า เครื่อง VTR (Video Tape Recorder) ไปยังจอโทรทัศน์หรือมอนิเตอร์ โดยไม่จำเป็นต้องแพร่ภาพออกอากาศ กล่าวอย่างง่ายที่สุด วิดิทัศน์ ก็คือ การใช้กล้องอิเล็กทรอนิกส์ถ่ายภาพเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียง แล้วส่งเป็นสัญญาณไฟฟ้าออกไปที่จอโทรทัศน์นั่นเอง แต่ปัจจุบัน วิดิทัศน์ มีความหมายกว้างมาก จะรวมไปถึงเครื่องมือและอุปกรณ์โทรทัศน์ที่ใช้กันตามบ้าน ตามสถาบัน และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งยังรวมไปถึงอุปกรณ์ตามสถานีวิทยุโทรทัศน์อีกด้วย เช่น เทปวิดิทัศน์ เครื่องบันทึกเทปวิดิทัศน์ กล้องโทรทัศน์ และเครื่องตัดต่อ

สุพิทย์ กาญจนพันธ์ (2541 : 267-268) กล่าวว่า Video หรือวิดิทัศน์ เป็นคำที่เรียกอุปกรณ์ในระบบสื่อสารใช้ในการสร้าง ส่ง และรับสารสนเทศเชิงทัศนภาพ Video Tape เป็นแถบบันทึกวิดิทัศน์ หมายถึง แถบแม่เหล็กซึ่งใช้บันทึกสัญญาณวิดิทัศน์และสัญญาณเสียง

คุณค่าของสื่อวีซีดี

ประภาศรี จิตพัฒนไพบุลย์ (2547 : 20) กล่าวว่า วีซีดี เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทต่อวงการศึกษามาก การนำวีซีดีมาใช้ในการเรียนการสอนมีประโยชน์และคุณค่าต่อการเรียนรู้ เพราะสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ทั้งภาพและเสียง สะดวกในการเก็บรักษา มีอิทธิพลการสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน ซึ่งบางครั้งครู/ผู้สอนไม่สามารถสร้างแรงจูงใจได้ดีเท่าวีซีดี เพราะมีภาพสวยงามคมชัด และตรงตามวัตถุประสงค์การสอน

วิชิต ฤทธิ์เจริญและภัทร ธนสรานาด (2544 : 40) กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อประสมว่า

1. ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่าย เพราะมีการเปลี่ยนสิ่งเร้าอยู่ตลอดเวลา
2. ทำให้นักเรียนได้รับความรู้กว้างขวางและเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
3. ประหยัดเวลาทั้งนักเรียนและครู ในด้านการเรียนรู้ การเตรียมการสอน
4. เป็นแนวทางปรับปรุงการเรียนรู้ ทั้งวิธีสอน เทคนิค การเลือกใช้สื่อในการเรียนรู้

5. ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ ได้ครบทุกแหล่ง โดยถือว่สื่อแต่ละชนิดมีเนื้อหาต่างกัน

6. ช่วยให้นักเรียนทั้งเรียนดีและเรียนอ่อน ได้รับความรู้ตามความสามารถและความพร้อมของแต่ละบุคคล

พินิต วัฒน โณ (2520 : 11) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวิดิทัศน์การสอน ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่เข้าถึงคนหมู่มากได้พร้อม ๆ กัน โดยสะดวกและประหยัด
2. เป็นการผสมผสานกันดีที่สุดในระหว่างวิทยุกับวิดิทัศน์
3. เป็นเครื่องมือที่เอาชนะอุปสรรคของการเรียนรู้หลายประการ เพราะวิดิทัศน์สามารถเสนอความคิด สร้างทัศนคติ ให้ข่าวสาร โดยที่ผู้รับไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางภาษาอย่างสูงหรือต้องอยู่ในเหตุการณ์ด้วย

4. เป็นการขยายความสามารถของครูที่เก่ง ๆ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะ ให้เข้าถึงผู้รับได้มาก ๆ

5. มีความเป็นปัจจุบันทันด่วน ทำให้ผู้รับสนใจมาก ย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้สูง

6. สามารถนำอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น ของจริง รูปภาพ ภาพยนตร์ ฯลฯ มาใช้ร่วมกับเทปวิดิทัศน์ได้สะดวก และการใช้อุปกรณ์หลายอย่างร่วมกัน ผู้เรียนย่อมเกิดการเรียนรู้ได้ดี

7. การวิจัยพบว่า วิดิทัศน์ใช้สอนหลักการ ความคิดรวบยอด และกฎเกณฑ์ได้ดีที่สุด

เกศินี โชติกเสถียร (2528 : 181) ได้กล่าวว่า การนำวิดิทัศน์มาใช้ในวงการศึกษาย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. สามารถนำการสอนของครู ซึ่งอาจเป็นการสอนหรือการสาธิต กลับมาฉายซ้ำให้นักเรียนดูได้หลายครั้ง

2. สามารถบันทึกการสอน เพื่อนำกลับมาใช้กับชั้นเรียนหลายชั้น โดยไม่ต้องเตรียมการสอนใหม่ ทำให้ทันแรงผู้สอน

3. การบันทึกการสอนไว้ในเทปบันทึกภาพ สามารถที่จะเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนรายการระหว่างสถาบันการศึกษาได้ทั้งในและนอกประเทศ

4. การบันทึกภาพการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน และนำมาเปิดทบทวนเพื่อวิเคราะห์และประเมินผล จะได้ปรับปรุงหรือเปรียบเทียบ อันจะนำมาซึ่งการสอนที่ดีขึ้น

ประเภทของรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา

วิดิทัศน์ช่วยขยายโลกของผู้เรียนให้กว้างขวางขึ้น โดยผ่านประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect Experience) ในที่สุดจะพาผู้เรียนไปสู่ประสบการณ์ตรง (Direct Experience)

วิชา อุดมฉันท (2538 : 5) กล่าวว่า วิดิทัศน์จัดเป็นสื่อที่นำมาช่วยสอน และช่วยเสริมให้เรียน เพิ่มพูนประสบการณ์ให้กว้างขวาง ดังนี้

1. ประสบการณ์ในมิติแห่งความเป็นจริง (Reality)
2. ประสบการณ์ในมิติแห่งกาลเวลา (Time)
3. ประสบการณ์ในมิติของสถานที่ (Space)

วสันต์ อดิษฐ์ (2533 :14) แบ่งขอบเขตของรายการวิดิทัศน์ ออกได้เป็น 2 ประเภท ตาม ลักษณะของรายการ คือ

1. รายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational Television : ETV) รายการประเภทนี้มุ่ง ส่งเสริมการให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ชม เช่น สารคดี คนตรี วรรณกรรม ภาษา วิทยาศาสตร์ เกษตรกรรม ฯลฯ

2. รายการวิดิทัศน์เพื่อการสอน (Instructional Television : ITV) รายการประเภทนี้เน้นในเรื่องของการเรียนการสอนแก่ผู้ชมบางกลุ่มโดยตรง ใช้ได้ทั้งการสอนเนื้อหาทั้งหมดเป็นหลัก และการสอนเสริม มักเป็นรายการที่ครอบคลุมกระบวนการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ตั้งแต่วางวัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล ใช้ได้ทั้งภายในสถานศึกษาโดยตรงหรือระบบเปิด เช่น รายการโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ไพโรจน์ ติรณชานกุล นิพนธ์ สุภศรี และจิรัตน์ ปิยะกุล (2528 : 3) ได้แบ่งรายการวิดิทัศน์ เพื่อการศึกษา เป็น 2 แบบ คือ

1. วิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนโดยตรง (Instructional Television : ITV) สามารถใช้สอน แทนครูในกรณีที่ครูไม่เพียงพอ หรือมีผู้เรียนจำนวนมาก หรือเป็นการออกอากาศไปยังที่ไกล ๆ นอกนั้น ยังสามารถใช้สอนควบคู่กับครูเพื่อแสดงเรื่องราว ซึ่งดีกว่าการอธิบาย หรือการสาธิตของครู รวมทั้งบางช่วงที่จำเป็นต้องนำประสบการณ์ภายนอกเข้ามาเสริมบทเรียน

2. วิดิทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป (Educational Television : ETV) ใช้เพื่อเสริมความรู้ทั่วไป ของบทเรียนหรือการเรียนเพื่อความรอบรู้

รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา

ชัยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ (2533 : 731-736) ได้กล่าวเกี่ยวกับรูปแบบ (Format) หมายถึง วิธีการและลีลาการเสนอเนื้อหาสาระและสิ่งที่มีอยู่ในรายการวิดิทัศน์ จำแนกรูปแบบได้หลายวิธีตาม ประเภทของรายการวิดิทัศน์ โดยเลือกรูปแบบที่ใช้กันมาก 12 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบพูดคนเดียว (Monologue) เป็นรายการที่ผู้ปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมเพียงคนเดียว ส่วนมากจะมีภาพประกอบ เพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดอยู่ตลอดเวลา
2. รูปแบบสนทนา (Dialogue) เป็นรายการที่มีคนพูดคุยกันสองคน ทั้งสองคนมีผู้ถามและผู้

สนทนาแสดงความคิดเห็นประเด็นที่น่าสนใจ ทั้งคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การสนทนาจะมีคน 2-3 คน ก็ได้

3. รูปแบบอภิปราย (Discussion) เป็นรายการที่ผู้ดำเนินการอภิปรายหนึ่งคนป้อนประเด็นคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน ผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่าง ๆ

4. รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ คือ วิทยากรมาสนทนากัน โดยผู้ดำเนินการสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าให้ฟัง

5. รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา (Quiz Programme) เป็นรายการที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างคนหรือกลุ่มของผู้ที่มาร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหา

6. รูปแบบสารคดี (Documentary Programme) เป็นรายการที่เสนอเนื้อหาด้วยภาพและเสียงบรรยายตลอดรายการ โดยไม่มีพิธีกร ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

6.1 สารคดีเต็มรูป เป็นการดำเนินเรื่องด้วยภาพเนื้อหาตลอดรายการ

6.2 สารคดีกึ่งพูดคนเดียว (Semi Documentary) เป็นรายการที่มีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เดินเรื่องพูดคุยกับผู้ชมและให้เสียงบรรยายตลอดรายการ นอกนั้นเป็นภาพแสดงเรื่องราวหรือกระบวนการตามธรรมชาติ

7. รูปแบบละคร (Drama) เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการจำลองสถานการณ์ เป็นละคร มีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉาก การแต่งตัว และแต่งหน้าให้สมจริงสมจัง และใช้เทคนิคการละครเพื่อเสนอเรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด ในด้านการศึกษา ละครโทรทัศน์อาจจำลองสถานการณ์ชีวิตของคนในสังคม เพื่อเสนอความรู้ในเชิงจิตวิทยา สังคมวิทยา การเมือง และการปกครอง

8. รูปแบบสารละคร (Docu-Drama) เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละครหรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอเนื้อหาบางส่วน มิใช่เป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษาความรู้และแนวคิด

9. รูปแบบสาธิตและการทดลอง (Demonstration) เป็นรายการที่เสนอวิธีการทำอะไรสักอย่างเพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่จะนำไปใช้ทำจริง

10. รูปแบบเพลงและดนตรี (Song and Music) มี 3 ลักษณะ ได้แก่ มีดนตรีนำร้องมาแสดงสด ให้นักเรียนมาร้องควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่บันทึกมาแล้ว ให้นักเรียนและนักดนตรีมาแสดง แต่ใช้เสียงที่บันทึกมาแล้ว

11. รูปแบบการถ่ายทอดสด (Live Programme) เป็นรายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น

12. รูปแบบนิตยสาร (Magazine Programme) เป็นรายการที่เสนอรายการหลายประเด็น

หลายรส และหลายรูปแบบในรายการเดียวกัน

จะเห็นได้ว่า รูปแบบรายการวีดิทัศน์มีหลายรูปแบบ การเลือกนำเสนอรูปแบบวีดิทัศน์ที่เหมาะสม จะช่วยให้รายการวีดิทัศน์บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเสริมรายการให้น่าสนใจมากขึ้น

ขั้นตอนการผลิตสื่อวีดิทัศน์

รัชชัชย สันตติประภา (2528 : 13-19) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตรายการวีดิทัศน์ไว้ 13 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิตรายการ เช่น เนื้อหา เวลา ค่าใช้จ่าย ผู้ร่วมงาน และสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการผลิตให้ชัดเจน
- 1.2 กำหนดหัวเรื่องให้กระชับรัดกุม
- 1.3 กำหนดบุคคลเป้าหมายว่าเป็นใครบ้าง
- 1.4 มีการประชุมร่วมกันของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆเพื่อความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของรายการเทปวีดิทัศน์ครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ทุกคนจะต้องทราบถึงหน้าที่รับผิดชอบของตนอย่างชัดเจน
- 1.5 กำหนดตารางการดำเนินงานว่า ในแต่ละขั้นตอนใช้เวลาเท่าใด เช่น ใช้เวลาในการผลิตกี่วัน เริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด รายการนี้จะให้นำเสนอเมื่อใด

2. รวบรวมเอกสารและงานการวิจัย (Collection of Materials and Research) เป็นขั้นที่ผู้ผลิตรายการรวบรวมตำรา เอกสาร รายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นภาพยนตร์ สไลด์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เพื่อนำมาประกอบในการผลิตเทปวีดิทัศน์ชุดดังกล่าว

3. กัดเลือกเอกสารชุดต่าง ๆ (Selection of Material) ตำราเอกสาร รายงานการวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนภาพยนตร์ และสไลด์ที่รวบรวมมาจากขั้นที่ 2 ในขั้นนี้จะเป็นขั้นนำเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวมาคัดเลือกเอาเฉพาะที่เกี่ยวข้องและจำเป็นจะต้องใช้ในการเขียนบท ส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องก็แยกไว้ต่างหาก แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรทิ้งไป หรือสละทิ้ง ควรเก็บไว้ก่อน หากมีความจำเป็นต้องใช้ จะได้หยิบใช้ได้ทันที

4. การเขียนบทรายการเทปวีดิทัศน์ (Scenario Writing) บท (Scenario) หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า Script นั้น หมายถึง เอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ในการถ่ายทำวีดิทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย ถ้อยคำ ลักษณะและบทบาทของภาพและเสียง โดยทั้งสามส่วนนี้ จะแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนภาพยนตร์หรือสไลด์ ที่ได้รับการคัดเลือกมานี้ ผู้เขียนจะนำสิ่งเหล่านี้มากำหนดเป็นภาพและเสียง เป็นเรื่องราวตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ดังนั้นการเขียนบทถ่ายทำวีดิทัศน์ จึงเป็นการชี้แจงขั้นตอนการผลิตวีดิทัศน์ในรายละเอียดทั้ง ส่วนภาพ (Video) และเสียง (Audio) ซึ่งขั้นนี้เป็นขั้นที่ต้องใช้

การสร้างจินตนาการและประสบการณ์ของผู้เขียนบทเป็นอย่างมาก   ขั้นตอนในการเขียนบทวีดิทัศน์มีดังนี้

- 4.1 รวบรวมข้อมูลและทรัพยากรที่จะนำมาทำรายการ
- 4.2 คัดเลือกเนื้อหาให้ตรงราววัตถุประสงค์ของรายการ
- 4.3 กำหนดรายละเอียดในบทวีดิทัศน์ตามความสามารถของอุปกรณ์ที่มีอยู่   รวมทั้งงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ที่จะทำการถ่ายทำ
- 4.4 ผู้เขียนบทจะต้องเดาความรู้สึก ว่าผู้ชมต้องการอะไร และจะสนองตอบอย่างไร
- 4.5 ความต่อเนื่องของเนื้อหา เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ชมคอยติดตามรายการ
- 4.6 ภาพและคำบรรยาย จะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน
- 4.7 ข้อความที่ใช้เขียนบทถ่ายทำวีดิทัศน์ จะต้องใช้ประโยคง่าย ๆ สั้น ๆ แต่สื่อความหมายได้ดี และเขียนให้อ่านง่าย
- 4.8 แทรกข้อคิดเห็น เพื่อให้ผู้ชมมีส่วนร่วม
- 4.9 บทวีดิทัศน์จะต้องดึงดูดความสนใจ และชวนใจให้ผู้ชมติดตามรายการ

5. การเตรียมการเพื่อบันทึกรายการเทปวีดิทัศน์ (Preparation for Recording) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่เราต้องเตรียมเพื่อการบันทึกภาพ ตามตารางที่กำหนดไว้ วัสดุและอุปกรณ์จะมีอะไรบ้าง ใครเป็นผู้รับผิดชอบบ้าง และจะถ่ายทำที่ไหน จะถ่ายทำในห้องสตูดิโอ (Studio) หรือนอกสถานที่ หากมีการถ่ายทำนอกสถานที่ ก็ควรมีผู้ไปดูสถานที่ที่จะถ่ายทำ นัดแนะกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแสดงประกอบฉาก หรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน วัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการผลิตรายการเทปวีดิทัศน์ ได้แก่

- 5.1 กล้องวีดิทัศน์ (Video Camera)
- 5.2 เครื่องบันทึกเทปวีดิทัศน์ (Video Tape Recorder)
- 5.3 เทปวีดิทัศน์ (Video Tape)
- 5.4 เครื่องบันทึกเสียง (Tape Recorder)
- 5.5 อุปกรณ์แสงไฟ (Lighting Equipment)
- 5.6 เทปเสียง (Audio Tape)
- 5.7 จอโทรทัศน์ (T.V. Monitor)
- 5.8 ไมโครโฟน (Microphone)
- 5.9 ขาตั้งกล้อง (Tripod)
- 5.10 สายและที่ต่อต่าง ๆ (Cable and Connections)

6. การเตรียมการเกี่ยวกับศิลปกรรม (Art Work) การผลิตรายการวีดิทัศน์จำเป็นต้องมีงานเกี่ยวกับศิลปกรรม เช่น ชื่อเรื่อง ชื่อผู้ร่วมผลิตรายการ ภาพวาด วัสดุกราฟิก แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ ตลอดจนสิ่งประกอบฉากต่าง ๆ

7. การเตรียมอุปกรณ์และวัสดุสำหรับการสาธิต (Equipment and Material for Demonstration) ในกรณีที่มีการสาธิต หรือมีการใช้วัสดุอุปกรณ์แสดงในเนื้อหา นั้น ผู้ผลิตรายการต้องคำนึงว่ามีวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง ที่ต้องใช้ประกอบการสาธิต จะหาวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นได้จากที่ไหน ควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นให้เรียบร้อย ก่อนที่จะดำเนินการถ่ายทำ

8. การบันทึกภาพ (Video Recording) เมื่อเตรียมทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว ก็ถึงเวลาที่ต้องบันทึกภาพต่าง ๆ ตามเนื้อหาในบทวิดีโอทัศน์

9. การตัดต่อ (Editing) หลังจากบันทึกภาพได้ตามต้องการแล้ว เป็นขั้นตอนการนำภาพต่าง ๆ มาตัดต่อเป็นเรื่องราวตามที่ได้เขียนบท (Script) ไว้ โดยใช้เครื่องตัดต่อภาพ (Editing Machine)

10. การบันทึกเสียง (Sound Recording) เป็นขั้นตอนที่เสียงต่าง ๆ จะถูกบันทึกเข้าไปในเทปวิดีโอทัศน์ตามบท เช่น เสียงคำบรรยาย ดนตรีประกอบ และเสียงอื่น ๆ

11. การทดลองฉาย (Preview) เมื่อเทปวิดีโอทัศน์ได้ถูกตัดต่อและบันทึกเสียงต่าง ๆ ตามที่บทกำหนดไว้แล้ว เราก็นำเทปวิดีโอทัศน์ดังกล่าวมาเสนอรายการ โดยให้ผู้ร่วมรายการฝ่ายต่างๆ ชมเป็นการตรวจสอบ และวิจารณ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

12. การนำไปใช้ (Utilization of Program) เมื่อเทปวิดีโอทัศน์ดังกล่าวได้เสนอให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างของบุคคลเป้าหมายชม และแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ก็นำเอาเทปวิดีโอทัศน์ดังกล่าวไปเสนอกับกลุ่มเป้าหมาย อาจเป็นการนำเสนอในห้องเรียน หรือห้องอบรม

13. การประเมินผล (Evaluation) เมื่อฉายวิดีโอทัศน์แล้ว ควรมีการประเมินเพื่อให้ทราบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการถ่ายทำ การแสดง การสาธิต การดำเนินเนื้อหา การตัดต่อ ศิลปกรรม ดนตรี และเสียงประกอบ เพื่อผู้ผลิตจะได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงรายการเทปวิดีโอทัศน์ และอาจเป็นแนวทางในการผลิตเทปวิดีโอทัศน์เรื่องอื่น ๆ ต่อไป

ประทีน คล้ายนาค (2541 : 79-83) ได้กล่าวถึงการผลิตรายการโทรทัศน์ ว่า มี 5 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นวางแผน (Planing) เป็นขั้นตอนการผลิต ที่ผู้ผลิตรายการมีความต้องการผลิตรายการ เริ่มต้นวางแผนคิดว่า เป็นรายการเกี่ยวกับอะไร ลักษณะของรายการเป็นอย่างไร ถ้าเป็นการศึกษาจะให้ประโยชน์อะไรแก่ผู้ดูบ้าง ใช้เวลาสร้างนานเท่าใด ความยาวกี่นาที กี่ตอนจบ แยกรายละเอียดในขั้นตอนการวางแผนดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เนื้อหารายการ เป็นกระบวนการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการทำ เป็นรายการโทรทัศน์ว่า มีข้อเท็จจริงอย่างไรบ้าง ข้อมูลที่ได้ อาจเป็นรายงานการวิจัย รายงานของหน่วยราชการ เอกสารตำรา หรือการไปศึกษาดูงานจากสถานที่จริง

1.2 วิเคราะห์ผู้ชมหรือกลุ่มเป้าหมายว่า เป็นใคร อายุเท่าไร หรืออยู่ในวัยใด เพื่อการผลิตรายการออกไปให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

- 1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการคาดหมายว่า ผู้ชมได้ดูรายการโทรทัศน์ไปแล้ว ได้รับความรู้อะไรบ้าง ทำอะไรได้บ้าง
- 1.4 การเขียนบทเป็นการมอบหมายให้ผู้เขียนบทได้นำเนื้อหาเรื่องราวไปจัดทำเป็นบทโทรทัศน์ เพื่อเรียงลำดับภาพกับเสียงให้มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 1.5 เตรียมงบประมาณ ผู้ผลิตต้องตั้งงบประมาณในการผลิตรายการ
2. **ขั้นเตรียมการ (Preparation)**
  - 2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่เทคนิคฝ่ายต่างๆ ช่างกล้อง ช่างแสง ช่างเสียง
  - 2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ กล้องโทรทัศน์ เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ ฯลฯ
  - 2.3 เตรียมสถานที่ถ่ายทำ
  - 2.4 เตรียมผู้แสดง
  - 2.5 เตรียมงานกราฟิก
  - 2.6 เตรียมฉากและอุปกรณ์
3. **ขั้นดำเนินการผลิต (Production) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ**
  - 3.1 การซ้อม เป็นการเตรียมตัวให้ทุกคนมีความพร้อมก่อนถ่ายทำจริง เป็นการเตรียมตัวทุกสิ่งทุกอย่างไว้เป็นอย่างดี
  - 3.2 **ขั้นผลิตรายการ** เป็นการบันทึกรายการลงเทป เพื่อนำไปผ่านกระบวนการตัดต่อถ่ายแบบ Stock Shot
4. **ขั้นตัดต่อ หรือ Post Production** รายการที่ถูกบันทึกไว้ในม้วนเทป จะต้องนำไปตัดต่อ จึงจะเป็นรายการที่สมบูรณ์ ในช่วงของการตัดต่อ จะนำช็อตต่าง ๆ ที่ถ่ายทำไว้และเลือกช็อตที่ดีที่สุดมาประกอบเข้าด้วยกันด้วยเครื่องตัดต่อโดยเฉพาะ หรือเครื่องที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยตัดต่อ ประโยชน์ของการตัดต่อ คือ ผู้ตัดต่อสามารถเลือกคุณภาพเหตุการณ์ที่ดีที่สุดดังกล่าวแล้ว ยังสามารถใส่งานกราฟิก เช่น ไตเติลของเรื่อง ชื่อบท ชื่อบทวิทยากร ใส่ภาพจากเทปวีดิทัศน์ จากฟิล์มภาพยนตร์ หรือสไลด์
5. **ขั้นประเมินรายการ** หลังจากการตัดต่อแล้ว จะนำรายการที่สร้างขึ้นไปดูว่ามีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมให้ตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่

การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน

การพัฒนาสื่อที่เป็นไปตามขั้นตอน มีการทดสอบและปรับปรุงแก้ไขจนถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะทำให้สื่อนั้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้เกิดประโยชน์ได้ ศักดิ์ณรงค์ แสงพิทักษ์ (2528 : 39-42) ได้ศึกษาคุณค่า ประโยชน์ และหลักการผลิตรายการโทรทัศน์ประกอบการศึกษา แล้วนำมาผลิตรายการโทรทัศน์ประกอบการสอนแบบโปรแกรมตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมาย เนื้อหารายวิชา และหลักสูตร แล้วนำมาเขียนเป็นบทโทรทัศน์ตามลักษณะบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง นำบทโทรทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโทรทัศน์ตรวจสอบ
2. นำบทโทรทัศน์ที่ผ่านการตรวจสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วผลิตเป็นรายการโทรทัศน์
3. นำรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้โดยมีขั้นตอนดังนี้
  - 3.1 ขั้นตอนทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-One Testing) กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ จำนวน 1 คน ให้ดูรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง
  - 3.2 ขั้นตอนทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง จำนวน 5 คน ทำการสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เพื่อพิจารณาความรู้พื้นฐาน แล้วให้ดูรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้น แล้วทดสอบหลังเรียนทันที (Post-Test) ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วปรับปรุงคุณภาพของรายการโทรทัศน์จนถึงเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
4. สร้างคู่มือประกอบการเรียนด้วยรายการโทรทัศน์สำหรับนักเรียน โดยให้สอดคล้องกับรายการโทรทัศน์ เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม และได้การเสริมแรง จากการตอบคำถาม (Active Participation)
5. สร้างคู่มือการใช้รายการโทรทัศน์สำหรับครู โดยเขียนคำอธิบาย คำแนะนำต่าง ๆ สำหรับนำรายการโทรทัศน์ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาเทคนิคการสร้างแบบทดสอบ การเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 139) ได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนว่า มีวิธีการทดสอบตามขั้นตอนดังนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว 1 : 1 นำสื่อการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียน 3 คน โดยทดลองกับนักเรียนที่มีระดับการเรียนรู้ เก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างเรียน สัมภาษณ์ หรือให้ผู้เรียนเขียนวิจารณ์ สื่อการสอนนั้น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อ ในขั้นนี้ E_1/E_2 จะมีค่าประมาณ 60/60

2. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย 1: 10 ลักษณะกลุ่มย่อย นำสื่อการสอนไปใช้กับนักเรียน 9 คน โดยทดลองกับนักเรียนที่มีความรู้แบบคณะผู้เรียน เก่ง กลาง อ่อน นำสื่อการสอนไปปรับปรุงและพัฒนา ในขั้นนี้ E_1/E_2 จะมีค่าประมาณ 70/70

3. การทดลองหาประสิทธิภาพกับกลุ่มใหญ่ 1: 100หรือภาคสนามนำสื่อการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนหนึ่งห้องเรียน 30-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุงนำผลการทดสอบผลลัพธ์ที่ได้กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5 % ให้ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมากต้องปรับปรุงใหม่ ในขั้นนี้ E_1/E_2 จะได้ค่าประมาณ 80/80

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อวีซีดี

ประภาศรี จิตพัฒนไพบูลย์ (2547 : บทคัดย่อ) กล่าวถึงผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสัทอักษรภาษาจีนกลางด้วยสื่อวีซีดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสัมพันธวงศ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนทั้งด้านการรู้ความหมายและการผันเสียงของนักเรียนสูงขึ้น แสดงว่าสื่อวีซีดีสามารถพัฒนาทักษะการอ่านสัทอักษรภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดิเรก อักฮาด (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการผลิตวีซีดีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเรื่องการอนุรักษ์สัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.62 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่า วีซีดีการสอนจากการวิจัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้สอนได้

อังคณา กุลพิมาน (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การผลิตวีซีดีการ์ตูนสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเรื่อง MY BODY สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล โดยทดลองแบบภาคสนาม สุ่มแบบเจาะจงเพื่อหาประสิทธิภาพของวีซีดีการ์ตูน ได้ค่าดัชนีประสิทธิผล 0.55 และสามารถนำวีซีดีการ์ตูนไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

รุจิรา ฐปาทา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การผลิตวีซีดีการ์ตูนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Article สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำวีซีดีการ์ตูนที่ผลิตขึ้นไปหาประสิทธิภาพผลการวิจัยพบว่า การผลิตวีซีดีการ์ตูนได้ค่าดัชนีประสิทธิผล 0.66

นภคล สันติพงศ์สุภกร (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างซีดีรวมการสอนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำซีดีรวมการสอนที่สร้างขึ้นไปหาประสิทธิภาพผลการวิจัยพบว่า การสร้างซีดีรวมการสอนได้ค่าดัชนี 0.53

สิริเสก ชื่นมนัส (2540 : 67) พัฒนารูปแบบรายการวีดิทัศน์ลดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมพนักงานแก่ไฟฟ้าขัดข้อง การไฟฟ้านครหลวง ปรากฏผลว่าพนักงานที่อบรมได้รับการเรียนรู้และเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อจะต้องลงมือปฏิบัติจริง

รัตนารักษ์ พิษผล (2542 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยพบว่า รายการวิดิทัศน์การสอนเรื่องงานปั้นตุ๊กตาชาววัง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 ที่กำหนดไว้ โดยคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดและคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบของนักเรียนเท่ากับ 90.00/92.33

ชั้นยาภรณ์ วัฒนธรรม (2543 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาพร้อมทั้งหาประสิทธิภาพชุดวิดิทัศน์เรื่อง การสร้างเสริมเอกลักษณ์แห่งชาติสำหรับฝึกรอบมเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ผลการวิจัยพบว่า ชุดวิดิทัศน์สำหรับการฝึกรอบมมีประสิทธิภาพ 86.16/83.83 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกรอบมของกลุ่มทดลองด้วยชุดวิดิทัศน์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ฝึกรอบมโดยวิทยากรบรรยาย

ชุตินา หิรัญอร (2545 : บทคัดย่อ) สรุปผลการวิจัยว่า การสร้างบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่องวิธีการปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาณิชยการ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียง (อ.เทค) จ.ชลบุรี มีประสิทธิภาพ83.67/81.38 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

ทัมพร แต่ศิริเวช (2545 : 47-50) สรุปผลการวิจัยเรื่องบทเรียนวิดิทัศน์เพื่อการฝึกรอบมเรื่อง อิมเมจเรดดี ของพนักงาน United Broadcasting Corporation Group (UBC) พบว่าผลสัมฤทธิ์จากการฝึกรอบมของพนักงานกลุ่มที่ได้รับการฝึกรอบมโดยใช้บทเรียนวิดิทัศน์ซิดีสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกรอบมวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 วิดิทัศน์เรื่องอิมเมจเรดดี สามารถใช้เป็นสื่อในการฝึกรอบมได้ ผู้เข้าอบรมมีความสนใจ เข้าใจบทเรียน เนื่องจากได้เห็นภาพกราฟฟิกที่ชัดเจนและได้ยินเสียงบรรยายไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้วิดิทัศน์ยังช่วยแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน และเป็นการประหยัดเวลาในการฝึกรอบม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า มีการใช้สื่อวีซีดีหรือวิดิทัศน์ซิดี ประกอบการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะให้แก่ผู้เรียน และใช้ประกอบการฝึกรอบมวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ให้แก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ เพื่อพัฒนาบุคคลและพัฒนางาน ผู้วิจัยจึงสนใจผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เพื่อใช้ประกอบการฝึกรอบม ในการเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 หลักสูตร คือ การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ และเชื่อว่า สื่อวีซีดีที่ผลิตขึ้นจะมีประสิทธิภาพ มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกรอบมชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหมสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เพื่อประกอบการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมโครงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล จำนวน 125 คน จำนวน 5 หลักสูตร ๆ ละ 25 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 15 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย จากประชากร เพื่อเรียนจากสื่อวีซีดีจำนวน 1 เรื่อง สุ่มจาก 5 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. สื่อวีซีดี เรื่อง การออกแบบและพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

แบ่งเป็น 5 เรื่องย่อย ได้แก่

1. การออกแบบและพัฒนาตลาดสายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 11 นาที
2. การออกแบบและพัฒนาในรูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 9 นาที
3. การออกแบบและพัฒนาในรูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 10 นาที
4. การออกแบบและพัฒนาในรูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 8 นาที
5. การออกแบบและพัฒนาในรูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 9 นาที

2. แบบประเมินคุณภาพสื่อวีซีดี

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา คือ วิทยากรในโครงการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดี มาตสถิตย์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. อาจารย์ก้องเกียรติ มหาอินทร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. อาจารย์พจนานูม หันต์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
4. อาจารย์รัชชัย แสงน้ำเพชร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. อาจารย์ทวีศักดิ์ สาสงเคราะห์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตสื่อ ได้แก่

1. อาจารย์ดวงตา พิริยานนท์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. อาจารย์ชัยธวัช ตุมมะ ผู้อำนวยการกองศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราณี วงศ์ข้าหลวง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3. แบบทดสอบ เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี โดยนำคะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจากสื่อวีซีดีและแบบทดสอบหลังเรียนจากสื่อวีซีดีมาวิเคราะห์ โดยใช้สูตร $E_1/E_2 = 80/80$

4. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับเพศและอายุ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มีความพึงพอใจมากที่สุด มีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง มีความพึงพอใจน้อย มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

มีข้อคำถาม ดังนี้

1. ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากสื่อวีซีดี
2. สื่อวีซีดีมีภาพชัดเจน
3. สื่อวีซีดีมีตัวหนังสือชัดเจน

4. สื่อวีซีดีมีเสียงดังชัดเจน
5. ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี

ลักษณะของแบบสอบถาม ให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

มีความพึงพอใจต่อสื่อวีซีดี มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีความพึงพอใจต่อสื่อวีซีดี มาก	ให้ 4 คะแนน
มีความพึงพอใจต่อสื่อวีซีดี ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีความพึงพอใจต่อสื่อวีซีดี น้อย	ให้ 2 คะแนน
มีความพึงพอใจต่อสื่อวีซีดี น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของตัวแปร โดยใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างสื่อวีซีดี จำนวน 5 เรื่อง มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและหลักการฝึกอบรม วิเคราะห์หลักสูตรการฝึกอบรม และวิธีดำเนินการวิจัยของโครงการที่ทำร่วมกัน จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

1.1 สํารวจพื้นที่ รูปแบบผ้าไหมสุรินทร์ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ แนวทางออกแบบและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ นำมากำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการวิจัยที่เหมาะสมกับเป้าหมาย ซึ่งโครงการออกแบบและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความรู้และแนวทางการออกแบบและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม หลากหลาย และตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผ้าไหมสุรินทร์ ได้แก่ การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์แบบใหม่ๆ การออกแบบและ

พัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้า การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋า การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการผลิตสื่อวีซีดี คือเพื่อประกอบการฝึกอบรม ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และตัวอย่างการออกแบบผลิตภัณฑ์ ให้สามารถนำหลักการและขั้นตอนต่าง ๆ ไปสร้างสรรค์พัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมสุรินทร์ได้ ตลอดจนใช้สื่อวีซีดีเพื่อการทบทวน หรือเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับผู้ที่ไม่มีโอกาสได้เข้ารับการฝึกอบรม

1.3 กำหนดเนื้อหาของสื่อวีซีดีเพื่อการฝึกอบรม จำนวน 5 เรื่อง ประกอบด้วย ความหมาย ความสำคัญ หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และตัวอย่างการออกแบบผลิตภัณฑ์ ตามหลักสูตรโครงการ

2. รวบรวมข้อมูลเนื้อหาโดยการค้นคว้าและสอบถามข้อมูลจากวิทยากรประจำโครงการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล เพื่อนำมาเขียนบทวิธีทัศน์ จำนวน 5 เรื่อง

3. นำบทวิธีทัศน์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อตรวจสอบความถูกต้อง

4. ปรับปรุงแก้ไขบทวิธีทัศน์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาและภาพ

5. ผลิตสื่อวีซีดี จำนวน 5 เรื่อง โดยการบันทึกเสียงบรรยาย บันทึกภาพ และ ตัดต่อภาพและเสียง

6. นำสื่อวีซีดี ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อประเมินคุณภาพของสื่อ ผู้วิจัยสร้างแบบประเมิน 2 แบบ คือ แบบประเมินด้านเนื้อหา และแบบประเมินด้านการผลิตสื่อ (พรรณี ลีกิจวัฒนะ, 2541 : 128) ใช้แบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าระดับคะแนน ดังนี้

5	เท่ากับ	ดีมาก
4	”	ดี
3	”	ปานกลาง
2	”	พอใช้
1	”	ปรับปรุง

โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพสื่อวีซีดี ดังนี้

เกณฑ์ ($\bar{X}$)	ระดับคุณภาพสื่อ
4.50 - 5.00	ดีมาก
3.50 - 4.49	ดี
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	พอใช้
1.00 - 1.49	ควรปรับปรุง

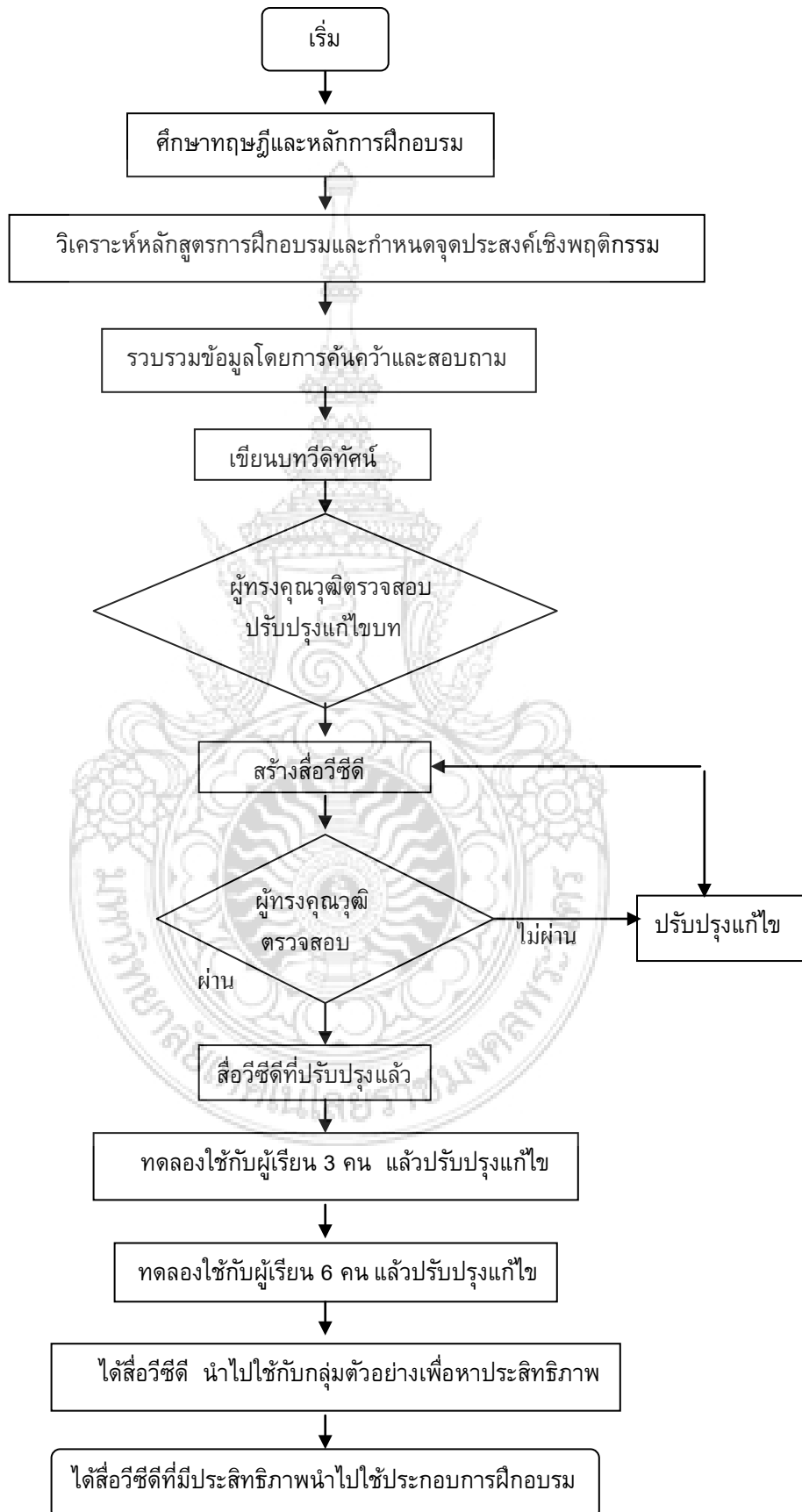

ค่าเฉลี่ยของคะแนนจะต้องอยู่ในระดับดี (3.50) ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อ

7. ปรับปรุงสื่อวีซีดี จำนวน 5 เรื่อง ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งหนึ่ง เกี่ยวกับความถูกต้อง และความสัมพันธ์กันของภาพและเสียงบรรยาย แก้ไขตัวหนังสือของชื่อเรื่องให้มีขนาดใหญ่ขึ้น
8. สุ่มสื่อวีซีดี 1 เรื่องนำไปทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งกับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน แล้วนำสื่อวีซีดีกลับมาปรับปรุง แก้ไขรูปแบบของตัวหนังสือได้ภาพให้อ่านง่าย
9. นำสื่อวีซีดีไปทดลองกลุ่มย่อยกับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน แล้วนำสื่อวีซีดีกลับมาปรับปรุง แก้ไขตัวหนังสือได้ภาพให้มีขนาดใหญ่ขึ้นอีกเล็กน้อย
10. นำสื่อวีซีดีไปหาประสิทธิภาพ โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน
11. ได้สื่อวีซีดีที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ประกอบการฝึกอบรม โครงการออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากลได้ตามวัตถุประสงค์

แผนผัง แสดงขั้นตอนการผลิตสื่อวีซีดี

การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. นำสื่อวีซีดีไปทดลองกับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ให้เรียนจากสื่อวีซีดี จำนวน 1 เรื่อง คือ การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ โดยสุ่มจาก 5 เรื่อง และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน นำผลมาหาประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงแก้ไข
2. นำสื่อวีซีดีไปทดลองกับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน เรียนจากสื่อวีซีดีและทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน นำผลมาหาประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงแก้ไข
3. นำสื่อวีซีดีไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เรียนจากสื่อวีซีดีและทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้สูตร $E_1/E_2 = 80/80$
4. ได้สื่อวีซีดีที่มีประสิทธิภาพ นำไปใช้ประกอบการฝึกอบรมชุดโครงการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคือชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 125 คน จำนวน 5 หลักสูตร ได้แก่ การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 25 คน การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 25 คน การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 25 คน การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 25 คน การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 25 คน ในวันที่ 16-20 กรกฎาคม 2551 ณ ศูนย์ฝึกอบรม บ้านแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สื่อวีซีดีเป็นสื่อประกอบการฝึกอบรม นำเสนอด้วยเครื่องเล่นวีซีดี ผ่านเครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์ แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี เป็นการตรวจสอบผลการใช้สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบประเมินคุณภาพสื่อวีซีดีด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. หาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม โดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 136)

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

E_1 = คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่ตอบถูกจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ

E_2 = คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่ตอบถูกจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ

$\sum X$ = คะแนนรวมที่ตอบถูกของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

$\sum F$ = คะแนนรวมที่ตอบถูกของแบบทดสอบหลังเรียน

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

B = คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N = จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดีของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เพื่อประกอบการฝึกอบรมชุดโครงการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล โดยดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนจนได้สื่อวีซีดีที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ตามวัตถุประสงค์

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพสื่อวีซีดีด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้นำสื่อวีซีดี ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตสื่อ จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพสื่อ ได้ผลของค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลของค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินคุณภาพสื่อด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านเนื้อหา	4.52	0.5
ด้านการผลิตสื่อ	4.70	0.3

จากตาราง จะเห็นได้ว่าการประเมินสื่อทางด้านเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก การประเมินสื่อทางด้านการผลิตสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.3 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในระดับ 3.50

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี

ผู้วิจัยได้นำสื่อวีซีดี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี โดยนำคะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนจากสื่อวีซีดีมาวิเคราะห์ มีค่าคะแนนดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี

รายการ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
การทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	15	20	16.53	82.66
การทำแบบทดสอบหลังเรียน	15	20	16.86	84.33

จากตาราง จะเห็นได้ว่าคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และคะแนนทำแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 16.53 และ 16.86 คิดเป็น 82.66 / 84.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี

ผู้วิจัยได้นำสื่อวีซีดี ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพแล้ว ไปใช้ประกอบการฝึกอบรมชุดโครงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล แก่ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำนวน 100 คน แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ค่าคะแนนประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลของค่าคะแนนจากการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสื่อวีซีดี

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากสื่อวีซีดี	4.12	0.71	มาก
2. ภาพชัดเจน	4.30	0.78	มาก
3. ตัวหนังสือชัดเจน	4.41	0.65	มาก
4. เสียงดังชัดเจน	4.64	0.48	มากที่สุด
5. ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี	4.38	0.60	มาก

จากตาราง จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสื่อวีซีดี ในด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากสื่อวีซีดี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คุณภาพของสื่อวีซีดีในด้านภาพและตัวหนังสือชัดเจน ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนเสียงดังชัดเจน ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
2. เพื่อใช้สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรมในการเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

สมมุติฐานของการวิจัย

สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ที่ผลิตขึ้นสามารถใช้เป็นสื่อประกอบการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหมสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมชุดโครงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล จำนวน 125 คน
2. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เป็น ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหมสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 15 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เพื่อเรียนจากสื่อวีซีดีจำนวน 1 เรื่อง สุ่มจาก 5 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 5 เรื่องย่อย ได้แก่

1. การออกแบบและพัฒนาลวดลายทอและสีผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 11 นาที
2. การออกแบบและพัฒนา รูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 9 นาที
3. การออกแบบและพัฒนา รูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 10 นาที
4. การออกแบบและพัฒนา รูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 8 นาที
5. การออกแบบและพัฒนา รูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์	เวลา 9 นาที

วีซีดีแต่ละเรื่อง มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมาย ความสำคัญ หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และตัวอย่างการออกแบบผลิตภัณฑ์ ของแต่ละหลักสูตรในโครงการ

2. **แบบประเมินคุณภาพสื่อวีซีดี** เรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็น มีลำดับของคุณภาพแบ่งเป็น 5 ระดับ แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (วิทยากรผู้ฝึกอบรม) ด้านเนื้อหา จำนวน 5 ข้อ ซึ่งได้คุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก คือค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 แบบประเมินคุณภาพด้านการผลิตสื่อ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตสื่อ จำนวน 8 ข้อ ได้คุณภาพด้านการผลิตสื่อวีซีดีอยู่ในระดับดีมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.3

3. **แบบทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี** เรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจากสื่อวีซีดีและแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 16.53 และ 16.86 คิดเป็น 82.66 /84.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

4. **แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี** โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 125 คน เป็นผู้ประเมินหลังเรียนจากสื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสื่อวีซีดี ในด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากสื่อวีซีดี ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสื่อวีซีดีในด้านภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านตัวหนังสือชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนเสียงดังชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี ในภาพรวม ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 5 เรื่อง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา (วิทยากรผู้ฝึกอบรม) จำนวน 5 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตสื่อ จำนวน 3 ท่าน ประเมินสื่อวีซีดี ตามแบบประเมินคุณภาพสื่อ นำคะแนนมาวิเคราะห์และหาค่าทางสถิติ โดยผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด ตั้งแต่ ระดับ 3.50 ขึ้นไป มีการปรับปรุงแก้ไขสื่อตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

2. หาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ให้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจากสื่อวีซีดี แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน นำผลคะแนนมาหาประสิทธิภาพของสื่อ

3. นำสื่อวีซีดีที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ไปใช้ประกอบการฝึกอบรมชุดโครงการ ออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 125 คน จำนวน 5 หลักสูตร ๆ ละ 25 คน แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล การผลิตและหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์จากเกณฑ์การประเมินคุณภาพสื่อวีซีดี ของผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อ โดยคะแนนการประเมินด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 คะแนนการประเมินด้านการผลิตสื่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.3 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ 3.50

2. จากการหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี โดยใช้คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน (E_2) ของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า E_1/E_2 เท่ากับ 82.66/84.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. จากการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสื่อวีซีดี ในด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากสื่อวีซีดี ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสื่อวีซีดีในด้านภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านตัวหนังสือชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนเสียงดังชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การผลิตสื่อวีซีดี เรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จากการประเมินคุณภาพของสื่อด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คุณภาพของสื่อด้านเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก คุณภาพของสื่อด้านการผลิตสื่อวีซีดี อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

2. การพัฒนาสื่อวีซีดี จากการหาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี โดยใช้คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน (E_2) ของกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ ปรากฏว่า E_1/E_2 เท่ากับ 82.66/84.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี ของชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จากการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสื่อวีซีดี ในด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากสื่อวีซีดี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านภาพชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านตัวหนังสือชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนเสียงดังชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปใช้ป็นสื่อประกอบการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ผลการวิจัยการผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จากการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อ การหาประสิทธิภาพ และการประเมินความพึงพอใจ แสดงให้เห็นว่า สื่อวีซีดีมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ป็นสื่อประกอบการฝึกอบรมได้จริง เพื่อการเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เนื่องจากการผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ดำเนินการไปตามลำดับขั้นตอน คือ มีการลงพื้นที่สำรวจปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย คณะผู้ทำการวิจัย ชุดโครงการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล จำนวน 6 โครงการย่อย เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนและการทำงานทางด้านวิชาชีพ สิ่งทอและบรรจุภัณฑ์ และเป็นผู้ที่ทำงานด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน การดำเนินงานวิจัยมีการศึกษาค้นคว้าเอกสารอ้างอิง การศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรม การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เลือกใช้สื่อที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับการฝึกอบรม สร้างเครื่องมือตามหลักการและขั้นตอนการผลิต

สื่อวีซีดี มีการทดลอง ทดสอบ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สื่อวีซีดีมีความสมบูรณ์ที่สุด การนำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอนตามลำดับ ผู้เรียนได้เห็นภาพและได้ยินเสียง สามารถดูทบทวนได้หลายครั้งตามต้องการ ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็ว

ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการและนักวิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยไว้ อาทิ ประภาศรี จิตพัฒนาไพบูลย์ (2547 : 20) กล่าวว่า วีซีดี เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทต่อวงการศึกษามาก การนำวีซีดีมาใช้ในการเรียนการสอนมีประโยชน์และคุณค่าต่อการเรียนรู้ เพราะสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ทั้งภาพและเสียง สะดวกในการเก็บรักษา มีอิทธิพลการสร้างแรงจูงใจให้แก่นักเรียน ซึ่งบางครั้งครู/ผู้สอนไม่สามารถสร้างแรงจูงใจได้ดีเท่าวีซีดี เพราะมีภาพสวยงามคมชัด และตรงตามวัตถุประสงค์การสอน สอดคล้องกับทัมพร แต่ศิริเวช (2545 : 48) ที่กล่าวว่า วิดิทัศน์เป็นสื่อที่ผู้เข้ารับการศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ช่วยประหยัดเวลาในการฝึกอบรม และแบ่งเบาค่าใช้จ่ายในการไปศึกษาในสถาบันต่าง ๆ การฝึกอบรมโดยใช้บทเรียนวิดิทัศน์วีซีดี เป็นวิธีการศึกษาหนึ่งที่ทำให้การสนับสนุนเช่นเดียวกับที่พินิต วัฒน (2520 : 11) กล่าวว่า วิดิทัศน์การสอน เอาชนะอุปสรรคของการเรียนรู้หลายประการ เพราะวิดิทัศน์สามารถเสนอความคิด สร้างทัศนคติ ให้ข่าวสารโดยที่ผู้รับไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางภาษาอย่างสูงหรือต้องอยู่ในเหตุการณ์ด้วย วิดิทัศน์ใช้สอนหลักการ ความคิดรวบยอด และกฎเกณฑ์ได้ดีที่สุด วิดิทัศน์เป็นเครื่องมือที่เข้าถึงคนหมู่มากได้พร้อม ๆ กัน โดยสะดวกและประหยัด เกศนิ โชติกเสถียร (2528 : 181) กล่าวว่า วิดิทัศน์การสอนหรือการสาธิต สามารถนำกลับมาฉายซ้ำดูได้หลายครั้ง และประคิษฐ์ ฮวงเจริญ (2520. : 101) กล่าวว่า วิดิทัศน์ใช้ประกอบการเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มได้สะดวก สามารถหยุดภาพหนึ่งในจุดที่ต้องการดูภาพซ้ำ หรือดูภาพซ้ำได้ โดยไม่ทำให้เนื้อเรื่องเสียไป

จากการนำสื่อวีซีดีที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ไปใช้ประกอบการฝึกอบรมโครงการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากลของชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหมสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ วันที่ 16-20 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 โดยใช้สื่อวีซีดีแต่ละเรื่องประกอบการฝึกอบรมแต่ละหลักสูตร เช่น ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมกลุ่มออกแบบและพัฒนา รูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ จะได้ศึกษาเนื้อหาจากสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนา รูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ ประกอบการฝึกอบรม ซึ่งสื่อวีซีดีจะช่วยแก้ปัญหาคอจำกัดระยะเวลาของการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ คือ ได้รับความรู้ภาคทฤษฎีจากวีซีดีเกี่ยวกับความสำคัญของเสื้อผ้า หลักการออกแบบเสื้อผ้าเพื่อการจำหน่าย โดยเน้นการออกแบบเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับผ้าทอพื้นถิ่น ขั้นตอนการตัดเย็บเสื้อผ้า และตัวอย่างรูปแบบเสื้อผ้าที่ตัดเย็บจากผ้าไหมสุรินทร์ ส่วนภาคปฏิบัติ ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมได้รับการฝึกอบรมจากวิทยากรประจำกลุ่ม ได้ลงมือปฏิบัติจริงเกี่ยวกับออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าตามลำดับขั้นตอน โดยมีวิทยากรดูแลแนะนำอย่างใกล้ชิด สามารถผลิตผลงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

การประเมินผลจากการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แตกต่างจากการประเมินคุณภาพของสื่อวีซีดีของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก อาจเนื่องจากการฉายวีซีดี ณ อาคารฝึกอบรม มีข้อจำกัดเรื่องสถานที่ ลักษณะของอาคารเปิดโล่ง 2 ด้าน ทำให้มีแสงสว่างมาก ส่งผลให้ความชัดเจนของภาพลดลง แต่จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการฝึกปฏิบัติ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ได้แนวความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับหลักการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์มากขึ้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตผลงานได้สำเร็จ และมีความพึงพอใจกับการฝึกอบรมชุดโครงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล คือ ได้รับความรู้จากสื่อวีซีดี ความรู้จากวิทยากร และได้ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์รูปแบบใหม่ ๆ ที่เป็นสากล ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์เป็นเคหะสิ่งทอ เสื้อผ้า กระเป๋า และบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ตามสมัยนิยม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผ้าไหมสุรินทร์ การฝึกอบรมครบวงจร และดำเนินไปอย่างเรียบร้อย สมบูรณ์ บรรลุตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า วีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประกอบการฝึกอบรมได้จริงตามวัตถุประสงค์ ช่วยให้ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไหม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การผลิตสื่อวีซีดีสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้สูงอายุ ตัวหนังสือควรมีขนาดใหญ่และมีสีเด่นชัด เพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจน
2. การใช้สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม ควรมีการพูดแนะนำเบื้องต้นหรือชี้แจงขั้นตอน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจและความพร้อม ก่อนจะเรียนจากสื่อวีซีดี
3. การนำเสนอสื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม ต้องใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่ม เช่น สำหรับกลุ่มใหญ่ ควรนำเสนอสื่อวีซีดีด้วยเครื่องเล่นวีซีดี (VCD) กับเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ (LCD Projector) ในห้องที่ควบคุมแสงสว่าง หรือ ใช้กับทีวี (TV) สำหรับกลุ่มเล็ก หรือ ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับการเรียนเป็นรายบุคคล
4. ควรมีการบันทึกสื่อวีซีดีในหลาย ๆ ระบบตามความเหมาะสมของอุปกรณ์การใช้งาน เช่น บันทึกเป็น DVD ซึ่งให้ภาพที่คมชัดมาก

5. การเรียนจากสื่อวีซีดีควรมีเอกสารประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนอ่านทบทวนเนื้อหาได้ภายหลัง เพราะผู้เรียนมุ่งสนใจภาพ ทำให้ฟังคำบรรยายไม่ทันหรือไม่ครบถ้วนทั้งหมด เนื่องจากการรับรู้ของมนุษย์เกิดจากการมองเห็นร้อยละ 75 จากการได้ยินร้อยละ 13 (อรรถพร เรียรถาวร. 2542 : 117) เอกสารประกอบจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มเติมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจครบถ้วนสมบูรณ์และจดจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น หรือไม่ควรจำกัดเวลาในการเรียน ควรให้ผู้เรียนเรียนตามความสามารถของตน ตลอดจนไม่ควรดูสื่อวีซีดีเพียงครั้งเดียว เพราะอาจจะดูบางตอนไม่ทัน ควรดูซ้ำอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือตามความต้องการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการผลิตสื่อและการฝึกอบรมทางด้านการตลาดแก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้าในชุมชน เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตสินค้าขาดความรู้ทางด้านการตลาด ไม่สามารถหาตลาดจำหน่ายสินค้าได้มากเท่าที่ควร

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ นกแก้ว. 2535. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปและซื้อบริการเสื้อผ้าสั่งตัดของข้าราชการสตรีในเขตจังหวัดสงขลา. วิทยุคณากรรมศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาคณากรรมศาสตร์ ภาควิชาคณากรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ก้องเกียรติ มหาอินทร์, ทวีศักดิ์ สาสงเคราะห์ และพจนานูม หันต์. 2550. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ รากหญ้าสู่สากล. กรุงเทพฯ : คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. (อัดสำเนา).
- กอบกิจ ตันท์เจริญรัตน์. 2536. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรทางสุขภาพเพื่อเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุ. วิทยุคณากรรมศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กิดานันท์ มลิทอง. 2543. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- เกศินี โชติกเสถียร. 2528. รูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. ในรายงานสัมมนา รูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. หน้า 181.
- ฉลองชัย สุรวัดนบูรณ์. 2528. การเลือกใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล. 2521. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ . 2533. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชุตินา หิรัญอร. 2545. บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน. วิทยานิพนธ์ วิทยุคณากรรมศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ทัมพร แท้ศิริเวชช์. 2545. บทเรียนวีดิทัศน์ชุดเพื่อการฝึกอบรม เรื่องอิมเมจเรดดี. วิทยานิพนธ์ วิทยุคณากรรมศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ดิเรก วงษ์วานิช. 2540. Video CD ทำได้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ดิเรก อัครชาติ. 2546. การผลิตวีซีดีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องการอนุรักษ์สัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. รายงานศึกษาอิสระ วิทยุคณากรรมศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ทวีศักดิ์ สาสงเคราะห์. 2549. ศึกษาและพัฒนาระบบความปลอดภัยสำหรับการป้องกันการกริดกระเป่า. ปรินญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- _____ 2547. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์สิ่งทอ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ทองฟู ชินะโชติ. 2531. การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธวัช ปุณโณทก. 2542. ประวัติจังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : แพรวเยาวชน.
- รัชชชัย สันคติประภา. 2528. การวางแผนการผลิตรายการโทรทัศน์ในเอกสารประกอบการอบรม หลักสูตรการผลิตเทปโทรทัศน์ทางการเกษตร รุ่นที่ 4.. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 13-29.
- ชั้นยาภรณ์ วัฒนธรรม. 2543. ชุดวิดิทัศน์สำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์เรื่องการเสริมสร้างเอกลักษณ์แห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธีรวิภา บุญยโสภณ. 2536. การบริหารอาชีวะและเทคนิคการศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- นพพงษ์ ชวนะ. 2543. เที้ยวอีสาน. กรุงเทพฯ : นกน้อย.
- นภดล สันติพงษ์สุภกร. 2544. การสร้างซีดีรอมการสอนวิชาดนตรี เรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประดิษฐ์ ฮาบเจริญ. 2520. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- ประทีน คล้ายนาค. 2541. การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภาศรี จิตพัฒน์ไพบูลย์. 2547. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสัทอักษรภาษาจีนกลางด้วยสื่อวีซีดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสัมพันธวงศ. รายงานการวิจัยราชการศึก ประสภารณัวิชาชีพครูเต็มรูป ศูนย์สถาบันพัฒนาครูสอนภาษาจีนร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ประวัติ สมเป็นและคณะ. 2548. ความต้องการผ้าไหมของตลาดภายในประเทศ. รายงานการวิจัย โครงการยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุรินทร์.

- พงศ์พันธ์ อันตะริกานนท์. 2539. การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองสำหรับการฝึกอบรมบุคลากรทางสาธารณสุขในการเขียนบทวีดิทัศน์เบื้องต้น. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2541. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พันศักดิ์ ศิริจันทร์แสง. 2547. สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.welcometosurin.4t.com>.
- พินิต วันโณ. 2520. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพบุลย์ เปียศิริ. 2545. สร้างวิดีโอ ซีดี ด้วยอุปกรณ์ราคาถูก. กรุงเทพฯ : ไทยเจริญการพิมพ์.
- ไพโรจน์ ตีระธนากุล, นิพนธ์ ศุภศรี และขจรรัตน์ ปิยะกุล. 2528. เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และอนันต์ธนา อังกินันท์. 2528. วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนารณ์ พีชผล. 2542. การพัฒนารายการวีดิทัศน์เรื่องงานปั้นตุ๊กตาชาววังสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโครงการศูนย์ศิลปาชีพบางไทร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รุจิรา ภูปาทา. 2544. การผลิตวีซีดีการ์ตูนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Article สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เริงลักษณ์ ไรจนพันธ์. 2529. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วสันต์ อติศัพท์. 2533. การผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วสารักษ์ แก้วจินดา. 2539. การใช้วีดิทัศน์เสริมเพิ่มพูนความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปรินญาณิสงแวดล้อมและทรัพยากรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิชาญ ดอนสุวรรณ. 2547. การสร้างรายการวีดิทัศน์เรื่องโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิชิต ฤทธิ์เจริญ และภัทรา ทรานานาต. 2544. การศึกษาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เรื่องอัตราส่วนร้อยละ โดยใช้สื่อประสม. โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- วิภา อุดมพันธ์. 2538. การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาวรรณ สุขสถิตย์. 2532. การผลิตวีดิโอเทปเรื่อง การตัดเย็บเครื่องแต่งกายชายสำหรับใช้สอนนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศักดิ์ณรงค์ แสงพิทักษ์. 2528. การผลิตรายการโทรทัศน์ประกอบการสอนแบบโปรแกรมเรื่องน้ำเสีย. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริ ผาสุก. 2544. ผ้าไหมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สินชัย เอื้ออัครวงษ์ และอโนทัย ชลชาติภิญโญ. 2550. เทคนิคการผลิตกระเป๋า. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริเสก ชื่นมนัส. 2540. การพัฒนารูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อลดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานไฟฟ้าขัดข้อง การไฟฟ้านครหลวง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุกัญญา กุลนิตติ. 2539. ประเพณีและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โปรเกรสซิฟ.
- สุจินต์ อึ้งถาวร และเสรี ร่วมสุข. 2535. ความสัมพันธ์ของสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิทย์ กาญจนพันธ์. 2541. รวมศัพท์เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อมรา รัตตการ. 2537. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร. วารสารสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. 5 (มกราคม-มิถุนายน) : 34-41.
- อรณพ เขียรถาวร. 2542. สื่อสารมวลชนและสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : เอสพีการพิมพ์.
- อริยา ไพฑูรย์. 2532. จังหวัดสุรินทร์. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : [http : www.lebienresort.com](http://www.lebienresort.com).
- อังคณา กุลพิมาย. 2545. การผลิตวีซีดีการ์ตูนสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เรื่อง MY BODY สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล. รายงานวิจัยการศึกษาศิษระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุทุมพร จามรมาน. 2533. คู่มือการประเมินการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพินิจพิชชิง.
- Beach, D.S. 1980. *Personal : The Management of People at Work*. 3rded. New York : Macmillan Publishing Co, Inc.

Good, C.V. 1973. **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw Hill Book Company.

Lemler, Ford L. and Robert Leestma. 1961. **Supplementary Course Materials in Audio Visual Education**. New York : Slater's Bookstore.

Odiome. 1970. **Training by Objectives ; an economic approach to management training**. New York : Macmillian.

ภาคผนวก

แบบทดสอบ

เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์

จงทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของเสื้อผ้า
  - ก. ส่งเสริมบุคลิกภาพ
  - ข. ใช้สวมใส่ เพื่อปกปิดร่างกาย
  - ค. แสดงวัฒนธรรมของคนในชาติ
  - ง. ใช้แสดงฐานะของผู้สวมใส่
2. เสื้อผ้าที่ผลิตขึ้นล่วงหน้า พร้อมทั้งจะซื้อมา
สวมใส่ได้ทันที เรียกว่าอะไร
  - ก. เสื้อตัวอย่าง
  - ข. เสื้อผ้าสั่งตัด
  - ค. เสื้อผ้าสำเร็จรูป
  - ง. เสื้อมือสอง
3. การผลิตเสื้อผ้าเพื่อจำหน่ายควรคำนึงถึงสิ่งใด
เป็นลำดับแรก
  - ก. การกำหนดราคา
  - ข. แบบเสื้อ สี และลวดลาย
  - ค. สถานที่จำหน่าย
  - ง. ความต้องการของผู้ซื้อ
4. คนวัยใดซื้อเสื้อผ้าบ่อย
  - ก. วัยทารก
  - ข. วัยเด็ก
  - ค. วัยหนุ่มสาว
  - ง. วัยผู้ใหญ่
5. คนวัยใดซื้อเสื้อผ้าโดยเน้นที่การตัดเย็บ
ประณีต เรียบร้อย และคงทน
  - ก. วัยทารก
  - ข. วัยเด็ก
  - ค. วัยหนุ่มสาว
  - ง. วัยผู้ใหญ่
6. จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการตกแต่งตู้โชว์
หน้าร้าน มีหุ่นโชว์เสื้อผ้า คืออะไร
  - ก. ให้ร้านค้าสวยงาม
  - ข. ให้เห็นราคาของเสื้อผ้า
  - ค. ให้เห็นสีและลวดลายเสื้อผ้า
  - ง. ให้เห็นแบบเสื้อและฝีมือการตัดเย็บ
7. การเลือกสีและลวดลายเสื้อผ้าต้องให้เหมาะสม
กับอะไร
  - ก. สมัยนิยม
  - ข. สีผิวและรูปร่าง
  - ค. วัยและโอกาสที่ใช้
  - ง. ความชอบของผู้สวมใส่
8. การส่งเสริมการขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่คนซื้อ
ให้ความสนใจมากที่สุดคืออะไร
  - ก. การลดราคา
  - ข. การแถมสินค้า
  - ค. การจัดช่วงเวลาพิเศษ
  - ง. การแจกคูปองแลกซื้อเสื้อผ้า
9. สื่อโฆษณาเสื้อผ้าที่คนส่วนใหญ่สนใจคืออะไร
  - ก. โทรท์สน์
  - ข. นิตยสาร
  - ค. หุ่นโชว์เสื้อผ้า
  - ง. อินเทอร์เน็ต
10. ลักษณะของพนักงานขายเสื้อผ้าที่ดีคืออะไร
  - ก. มีความรู้สูง
  - ข. พุดจาสุภาพ
  - ค. แต่งกายน่าแฟชั่น
  - ง. รูปร่างหน้าตาสวยงาม

11. ข้อใดเป็นผ้าใยธรรมชาติ
- ผ้าฝ้าย
  - ผ้าไนลอน
  - ผ้ากำมะหยี่
  - ผ้าเคมี
12. ผ้าใยธรรมชาติมีคุณสมบัติอย่างไร
- ให้สีสดใส
  - ระบายความร้อนได้ดี
  - เส้นใยแข็งแรงทนทาน
  - ทนไฟ
13. เสื้อผ้าสีอะไรให้ความรู้สึกเย็นสบายเมื่อสวมใส่
- สีขาว
  - สีดำ
  - สีน้ำเงิน
  - สีน้ำตาล
14. แบบเสื้อแบบใดสามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส
- แบบทันสมัย
  - แบบหรูหรา
  - แบบเรียบง่าย
  - แบบแปลกใหม่
15. ข้อใดคือเครื่องเกาะเกี่ยวของเสื้อผ้า
- กระเป๋
  - ตะขอ
  - เข็ม
  - ด้าย
16. การตัดเสื้อผ้าเพื่อจำหน่ายโดยทั่วไปจะตัดขนาดใดบ้าง
- S M L
  - S M L XL
  - M L XL XXL
  - ไม่จำกัดขนาด (Free Size)
17. สถานที่ที่คนนิยมซื้อเสื้อผ้ามากที่สุด คือที่ใด
- ร้านตัดเสื้อผ้า
  - ตลาดนัด แผงลอย
  - ห้างสรรพสินค้า
  - งานแสดงสินค้า
18. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการผลิตเสื้อผ้า
- การวัดตัว
  - การออกแบบ
  - การตัดผ้า
  - การรีด
19. การที่เสื้อผ้าได้ขนาดและรูปทรงพอดีกับตัวผู้สวมใส่ อยู่ที่ขั้นตอนใดเป็นสำคัญ
- การวัดตัว
  - การออกแบบ
  - การตัดผ้า
  - การรีด
20. ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเมื่อซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปคืออะไร
- ขนาดไม่พอดีกับรูปร่าง
  - แบบและสีซ้ำกันมาก
  - เสื้อผ้าสำเร็จรูปมีราคาแพงมาก
  - ตะเข็บและเครื่องเกาะเกี่ยวขาดหลุดง่าย

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์

ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย
1	ง	11	ก
2	ค	12	ข
3	ง	13	ก
4	ค	14	ค
5	ง	15	ข
6	ง	16	ข
7	ค	17	ค
8	ก	18	ข
9	ข	19	ก
10	ข	20	ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางแสดงค่าคะแนนแบบประเมินคุณภาพสื่อวีซีดีของผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านเนื้อหา

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{X}$	SD
	1	2	3	4	5		
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	5	4	5	4	4	4.4	0.5
2. ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหาตามขั้นตอน	5	5	4	5	5	4.8	0.4
3. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	5	4	4.4	0.5
4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและคำบรรยายของเนื้อหา	4	5	4	5	4	4.4	0.5
5. ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับเวลาในการนำเสนอ	5	4	5	4	5	4.6	0.5
$\bar{X}$						4.52	0.5

ตารางแสดงค่าคะแนนแบบประเมินคุณภาพสื่อวีซีดีของผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการผลิตสื่อ

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			$\bar{X}$	SD
	1	2	3		
1. ความถูกต้องเหมาะสมของภาพที่นำมาใช้	4	5	5	4.7	0.6
2. ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้	5	5	4	4.7	0.6
3. ความสอดคล้องระหว่างภาพกับคำบรรยาย	5	4	4	4.3	0.6
4. ความชัดเจนของภาพ	4	5	5	4.7	0.6
5. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	5	5	5	5.0	0.0
6. ความชัดเจนของตัวหนังสือ	5	5	5	5.0	0.0
7. ความเหมาะสมของรูปแบบหรือวิธีการนำเสนอ	4	5	5	4.7	0.6
8. การใช้งานไม่มีปัญหาด้านเทคนิค	5	5	4	4.7	0.6
$\bar{X}$				4.7	0.3

ตารางแสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน				แบบทดสอบหลังเรียน			
คนที่	X	คะแนน เต็ม	%	คนที่	X	คะแนน เต็ม	%
1	16	20	80	1	16	20	80
2	17	20	85	2	16	20	80
3	17	20	85	3	17	20	85
4	16	20	80	4	16	20	80
5	17	20	85	5	19	20	95
6	16	20	80	6	17	20	85
7	16	20	80	7	16	20	80
8	17	20	85	8	17	20	85
9	16	20	80	9	18	20	90
10	17	20	85	10	17	20	85
11	16	20	80	11	16	20	80
12	16	20	80	12	17	20	85
13	16	20	80	13	16	20	80
14	17	20	85	14	18	20	90
15	18	20	90	15	17	20	85
รวม	248	300	1240	รวม	253	300	1265
ค่าเฉลี่ย	16.53	20	82.66	ค่าเฉลี่ย	16.86	20	84.33

ตารางแสดงค่าคะแนนจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสื่อวีซีดี

ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 125 คน เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100

อายุ ต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8

อายุ 30-40ปี คิดเป็นร้อยละ 26

อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34

อายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากสื่อวีซีดี	4.12	0.71	มาก
2. ภาพชัดเจน	4.30	0.78	มาก
3. ตัวหนังสือชัดเจน	4.41	0.65	มาก
4. เสียงดังชัดเจน	4.64	0.48	มากที่สุด
5. ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี	4.38	0.60	มาก

จากตาราง จะเห็นได้ว่า ผลของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการออกแบบพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากลที่มีต่อสื่อวีซีดี มีดังนี้

ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสื่อวีซีดี ในด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากสื่อวีซีดี มีความพึงพอใจในระดับมาก ด้านคุณภาพของสื่อวีซีดีในด้านภาพและตัวหนังสือชัดเจน มีความพึงพอใจระดับมาก ส่วนเสียงดังชัดเจน มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี ในภาพรวม มีความพึงพอใจมาก

ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินสื่อวีซีดี

ด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านเนื้อหา	4.52	0.5
ด้านการผลิตสื่อ	4.70	0.3

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อวีซีดี

รายการ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
การทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	15	20	16.53	82.66
การทำแบบทดสอบหลังเรียน	15	20	16.86	84.33

แบบประเมิน (ด้านเนื้อหา)

การผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

วัตถุประสงค์ของการผลิตสื่อวีซีดี เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมชุดโครงการออกแบบและพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล เพื่อช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ .....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง ระดับคะแนนมีดังนี้	5	หมายถึง	ดีมาก
	4	หมายถึง	ดี
	3	หมายถึง	ปานกลาง
	2	หมายถึง	พอใช้
	1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามระดับความคิดเห็น

รายการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. ความถูกต้อง ของเนื้อหา					
2. ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหาตามขั้นตอน					
3. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา					
4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและคำบรรยายของเนื้อหา					
5. ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับเวลาในการนำเสนอ					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
 .....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมิน (ด้านการผลิตสื่อ)

การผลิตสื่อวีซีดีเรื่องการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

วัตถุประสงค์ของการผลิตสื่อวีซีดี เพื่อให้ประกอบการฝึกอบรมโครงการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล เพื่อช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ .....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง ระดับคะแนนมีดังนี้	5	หมายถึง	ดีมาก
	4	หมายถึง	ดี
	3	หมายถึง	ปานกลาง
	2	หมายถึง	พอใช้
	1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามระดับความคิดเห็น

รายการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. ความถูกต้อง เหมาะสมของภาพที่นำมาใช้					
2. ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้					
3. ความสอดคล้องระหว่างภาพกับคำบรรยาย					
4. ความชัดเจนของภาพ					
5. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
6. ความชัดเจนของตัวหนังสือ					
7. ความเหมาะสมของรูปแบบหรือวิธีการนำเสนอ					
8. การใช้งานไม่มีปัญหาด้านเทคนิค					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
 .....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมิน

สื่อวีซีดี เรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

วันที่ 16 –20 กรกฎาคม 2551 ณ จังหวัดสุรินทร์

วัตถุประสงค์ของการผลิตสื่อวีซีดี

1. เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมชุดโครงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านสู่ความเป็นสากล
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 30-40 ปี 41-50 ปี มากกว่า 50 ปี

ตอนที่ 2 กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามระดับความคิดเห็น

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	←→			น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากสื่อวีซีดี					
2. ภาพชัดเจน					
3. ตัวหนังสือชัดเจน					
4. เสียงดังชัดเจน					
5. ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีซีดี					

ตอนที่ 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

บทวิทยุทัศน์ จำนวน 5 เรื่อง

บทวิทยุทัศน์ เรื่อง การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ /1

ภาพ	คำบรรยาย
-ภาพ HILIGHT ผ้าไหมสุรินทร์ 3-4 ภาพ	ดนตรี
CG. ข้อความ ชื่อเรื่อง การออกแบบพัฒนา ลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์	การออกแบบพัฒนา ลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์
-ภาพ ผ้าไหม -ภาพเส้นไหม 2-3 มัด -ภาพการทอผ้าไหม -ภาพเส้นผ้าจากผ้าไหม -ภาพลวดลายบนผ้าไหม -ภาพคนใส่ชุดผ้าไหมผ้าถุงทำบุญตักบาตร	ผ้าไหม เป็นสิ่งทอที่ได้มาจากใยไหม เส้นใยธรรมชาติ ใยไหม ถือเป็น “ราชินีแห่งใยผ้า” ที่มีคุณสมบัติ นุ่มนวลเป็นเงางาม คนไทยได้ใช้ภูมิปัญญา นำใยไหมมาทอเป็นหัตถกรรมเครื่องนุ่งห่ม รูปแบบและลวดลายทอของผ้าไหมไทยในทุกภูมิภาค สะท้อนถึงวัฒนธรรมการดำรงชีวิตและประเพณีอันดีงาม
-ภาพจังหวัดสุรินทร์ มีช้าง มีผ้าไหม -ภาพการทอผ้าไหมสุรินทร์ -ภาพเส้นไหม -ภาพผ้าไหมสุรินทร์ 2-3 ภาพ	จังหวัดสุรินทร์ ดินแดนผ้าไหมเลื่องชื่อ ผ้าไหมสุรินทร์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทางด้านลวดลาย การให้สี การย้อมสี วัตถุดิบที่ใช้ และเทคนิคการทอ ทำให้ผ้าไหมสุรินทร์มีความประณีตงดงาม ดังนี้
-ภาพลวดลายบนผ้าไหมสุรินทร์ หลาย ๆ สี -ภาพลายพระตะบอง -ภาพลายปราสาท ลายเรือหงส์ -ภาพลายดอกมะเขือ หรือดอกพิกุล -ภาพลายช้าง นกยูง ไก่	1. ลวดลายบนผ้าไหมสุรินทร์ มีเอกลักษณ์โดดเด่นและประณีตมาก ลวดลายบนผ้าไหมได้รับอิทธิพลหรือแรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลวดลายจากประเทศกัมพูชา ลวดลายจากสถาปัตยกรรม ลวดลายจากพืช ลวดลายจากสัตว์
-ภาพการทอผ้าไหมสุรินทร์ หลายรูปแบบ	2. เทคนิคการทอ เป็นกรรมวิธีการทอที่ซับซ้อนและมีความพิถีพิถันในการเก็บรายละเอียดของลวดลาย แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ /2

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพการทอผ้าลายทาง -ภาพผ้าลายทาง -ภาพผ้าลายตาราง มีข้อความ ผ้าลายทางและลายตาราง ได้ภาพ</p>	<p>2.1 ผ้าลายทางและลายตาราง เป็นลวดลายที่เกิดจากการย้อมสีไหมที่ใช้ทอ โดยย้อมไหมขึ้นและไหมพุ่งต่างสีกัน เมื่อทอแล้วจะได้ผ้าที่มีแบบลวดลายและความสวยงามแตกต่างกันไป เช่น</p>
<p>-ภาพผ้าลายสระมอ 2-3 ภาพ ข้อความ ผ้าลายสระมอ ได้ภาพ</p>	<p>ผ้าลายสระมอ มีลักษณะเป็นตารางเล็ก ๆ นิยมใช้สีค่าเหลืองทอง และสีเขียวเข้ม ผ้าที่ย้อมจนได้สีทองแก่ ถือว่าเป็นผ้าลายสระมอที่สวยงามที่สุด</p>
<p>-ภาพผ้าลายอันลุนซิม 2-3 ภาพ ข้อความ ผ้าลายอันลุนซิม ได้ภาพ</p>	<p>ผ้าลายอันลุนซิม มีลักษณะเป็นลายทาง นิยมย้อมไหมเส้นพุ่งและไหมเส้นขึ้น เป็นสีแดง-ขาว หรือ เหลืองทอง-เขียว ผ้าผืนหนึ่งจะใช้ไหมเพียง 5 สี ทอสลับกันไปจนจบผืน</p>
<p>-ภาพผ้าลายสาตุ 2-3 ภาพ ข้อความ ผ้าลายสาตุ ได้ภาพ</p>	<p>ผ้าลายสาตุ มีลักษณะเป็นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดครึ่งนิ้วคูณครึ่งนิ้ว ภายในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีตารางเล็ก ๆ อีกจำนวน 64 ตาราง</p>
<p>-ภาพผ้าลายโสร่ง 2-3 ภาพ ข้อความ ผ้าลายโสร่ง ได้ภาพ</p>	<p>ผ้าลายโสร่ง มีลักษณะเป็นตารางใหญ่ขนาด 4 ตารางนิ้วโดยประมาณนิยมใช้สีแดงสลับกับสีเขียว มีลายริ้วตรงกลางตลอดผืนผ้า ผ้าลายโสร่งนี้มีความพิเศษที่ผิวสัมผัสของเนื้อผ้า มีความมันระยับซึ่งเกิดจากการควบหรือกระนิวไหม</p>
<p>-ภาพผ้ากระนิว 2-3 ภาพ ข้อความ ผ้ากระนิว ได้ภาพ</p>	<p>ผ้ากระนิว เป็นผ้าที่ใช้เส้นไหมต่างสีกัน ตั้งแต่ 2 เส้นขึ้นไป นำมาพันให้เป็นเส้นเดียวกัน ต้องใช้เวลาและเส้นไหมมากกว่าปกติ เมื่อทำเป็นผืนผ้าแล้วจะได้ผ้าไหมเนื้อหนา สวยงาม แปลกตา</p>

บทวิทัศน์ เรื่อง การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ /3

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพผ้าลายมัดหมี่ 3-4 ภาพ</p> <p>ข้อความ ผ้าลายมัดหมี่ (ผ้าปุม) ได้ภาพ</p>	<p>2.2 ลายมัดหมี่ เป็นลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเส้นพุ่งแล้วนำไปทอเป็นผืนผ้า ชาวสุรินทร์เชื้อสายเขมรเรียกผ้าชนิดนี้ว่า ผ้าปุม มักจะทำลวดลายเป็นรูปคน สัตว์ และรูปสถาปัตยกรรม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากชาวเขมรเมืองพนมเปญ และพระตะบอง สีและลวดลายของผ้าปุมนิยมใช้สีม่วงเปลือกมังคุด สีแดง สีเขียว สีคราม และสีเหลือง ซึ่งมีความกลมกลืนกัน เนื่องจากการข้อมทับ เพื่อให้ได้สีใหม่เกิดขึ้น เช่น</p>
<p>-ภาพ CU นายแบบครึ่งตัว</p> <p>-ภาพ LS นายแบบเต็มตัว ยืนตรง</p>	<p>ผ้าลายพระตะบอง เป็นลายที่ตั้งตามชื่อเมืองพระตะบอง ประเทศเขมร ลักษณะของลายเป็นกรอบรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน มีลายสี่ดอกสี่ก้านอยู่ตรงกลาง นอกกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนล้อมรอบด้วยขอเครือ</p>
<p>-ภาพลายช้าง 2-3 ภาพ</p> <p>ข้อความ ผ้าลายช้าง ได้ภาพ</p>	<p>ผ้าลายช้าง มีลักษณะเป็นรูปช้างยืนหรือหมอบ หันหน้าเข้าหากันเป็นคู่ๆ ทั้งนี้เกิดจากการค้นใหม่เพื่อมัดลาย</p>
<p>-ภาพผ้าลายผสม (ผ้าหมี่โฮล, ผ้าอัมปรม)</p>	<p>2.3 ลายผสม เป็นลายที่เกิดจากการทอเส้นพุ่งข้อมสีและมัดข้อม สลับกันจนเต็มผืน เรียกว่า หมี่กั้น เช่น</p>
<p>-ภาพลายหมี่โฮล 2-3 ภาพ</p> <p>ข้อความ ลายหมี่โฮล ได้ภาพ</p> <p>-ภาพลายอัมปรม 3-4 ภาพ</p> <p>ข้อความ ลายอัมปรม ได้ภาพ</p>	<p>ลายหมี่โฮล ผ้าโฮลเป็นผ้าที่เน้นสีสันและลวดลายเด่น สะดุดตา มีลักษณะคล้ายกันใบไม้ สลับกับลายมัดหมี่ที่คล้ายใบไม้เป็นลายรีวขนาดกว้างประมาณครึ่งนิ้ว</p> <p>ลายอัมปรม มีลักษณะเป็นลวดลายตารางเล็ก ๆ ตรงกลางมีจุดประสีขาวลอยเด่นบนพื้นสีน้ำตาลแดง เกิดจากการมัดเส้นยืนและเส้นพุ่งเป็นกำ เว้นระยะห่างกันประมาณครึ่งเซนติเมตร แล้วข้อมด้วยสีน้ำตาลอมแดง ผ้าชนิดนี้มีผลิตที่จังหวัดสุรินทร์เพียงจังหวัดเดียวในประเทศไทย</p>

บทวิดิทัศน์เรื่อง การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ /4

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพลายโคม 2-3 ภาพ ข้อความ ลายโคม ได้ภาพ</p>	<p>ลายโคม มีลักษณะคล้ายเปลวเทียนที่เป็นเปลวรอบนอก รอบใน มีจำนวนเลขเพื่อบอกจำนวนที่คล้ายมัดข้อม มีชื่อเรียกตามขนาด เช่น โคมห้า โคมเจ็ด โคมเก้า</p>
<p>-ภาพลายขอ 2-3 ภาพ ข้อความ ลายขอ ได้ภาพ</p>	<p>ลายขอ มีลักษณะคล้ายตะขอ มีการออกแบบเป็นลายขอเดี่ยว ๆ เรียงกันไปเต็มผืนผ้าหรือเรียงต่อ ๆ กันเรียกว่า ขอเครือ</p>
<p>-ภาพลายฉลุเล็ก หรือลายลูกแก้ว 2-3 ภาพ ข้อความ ลายฉลุเล็ก หรือลายลูกแก้ว ได้ภาพ</p>	<p>ลายฉลุเล็ก หรือ ลายลูกแก้ว มีลักษณะคล้ายลูกแก้วอยู่กลางรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนขนาดเล็ก เป็นผ้าไหมที่ทอขดดอกในตัว แต่เดิมนิยมใช้สีขาวและสีดำ</p>
<p>-ภาพเกี่ยวกับผ้าไหมสุรินทร์ -กิจกรรมกลุ่ม การพูดคุย การทำงานของคนสุรินทร์ -ภาพกิจกรรมการข้อม สาวไหม -ภาพการทอผ้าลายดั้งเดิม -ภาพจัดนิทรรศการงานวิจัยที่เมืองทอง ผ้าไหมสุรินทร์ลายใหม่ๆ ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม -ภาพร้านค้าขายผ้าไหม -ภาพการประชุมกลุ่ม / การลงพื้นที่</p>	<p>เพื่อการสืบทอดคุณค่าผ้าไหมสุรินทร์ให้คงอยู่ยั่งยืนตลอดไป ได้มีการศึกษา ดำรงในหลาย ๆ ด้าน พบสิ่งสมควรส่งเสริมและพัฒนา เช่น การรวมกลุ่มผลิตผ้าไหมที่เข้มแข็ง การอนุรักษ์ หรือสืบทอดกรรมวิธีโบราณ เช่น การข้อม การสาวไหม และการทอผ้าลวดลายดั้งเดิม การพัฒนา คิดค้นลวดลายใหม่ หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปที่หลากหลาย การตลาดที่ดี การสนับสนุนหรือส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างเพียงพอ</p>

บทวิทัศน์ เรื่อง การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ /5

ภาพ	คำบรรยาย
-ภาพการซื้อขาย ผ้าไหมสุรินทร์	ผู้บริโภคมีความนิยมซื้อผ้าไหมสุรินทร์ เนื่องจากคุณภาพดี มีลวดลาย สี เทคนิคการผลิตที่ประณีต งดงาม และยังมีความต้องการผ้าไหมสุรินทร์ในรูปแบบอื่นๆ อีกมาก
ข้อความ การออกแบบพัฒนา ลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์	การออกแบบพัฒนา ลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ การออกแบบมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง ดังนี้
-ภาพ ลายผ้า ของเดิม ของใหม่ - ภาพลายผ้าแบบใหม่ 2-3 แบบ ข้อความ ความคิดสร้างสรรค์ ได้ภาพ	1. ความคิดสร้างสรรค์ เป็นการคิดค้น ปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ไม่ลอกเลียนแบบใคร เป็นการประยุกต์ดัดแปลง จากของเดิม หรือมีแนวความคิดมาจากสิ่งต่าง ๆ
-ภาพผ้าที่มีลวดลายผ้าไหมแบบดั้งเดิม 2-3 ภาพ ข้อความ ลวดลาย ได้ภาพ -ภาพผ้าที่มีลวดลายแบบใหม่ แบบเรียบง่าย	2. ลวดลาย เนื่องจากลวดลายของผ้าไหมสุรินทร์แบบดั้งเดิมมีความวิจิตรบรรจง ประณีต งดงาม สมบูรณ์แบบอยู่แล้ว ฉะนั้นการออกแบบลวดลายรูปแบบใหม่ จึงเน้นที่ลวดลายแบบเรียบง่าย ตัวอย่างการออกแบบลวดลาย คือ ลายมัดหมี่ เป็นลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเส้นพุ่ง แล้วนำไปทอเป็นผืนผ้า

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ /6

ภาพ	คำบรรยาย
-ภาพผ้าไหมหลากหลายสี ข้อความ สีกับการออกแบบ ได้ภาพ	3. สีกับการออกแบบ กลุ่มสีกับการออกแบบ แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่
-ภาพสีดำ สีขาว สีเทา ข้อความ สีใกล้เคียง (Mono Tone) ได้ภาพ	1. กลุ่มสีใกล้เคียงกัน หรือที่เรียกว่า Mono Tone คือ สีที่มีความขรึม เช่น สีดำ สีขาว สีขาวขุ่น สีเทา
-ภาพสีสดใส แดง ส้ม เขียว ฟ้าน้ำทะเล ชมพูสด ข้อความ สีสดใส (Bright Tone) ได้ภาพ	2. กลุ่มสีสดใส หรือที่เรียกว่า Bright Tone เช่น สีแดง สีส้ม สีเขียว สีฟ้าน้ำทะเล สีชมพูสด
-ภาพสีอ่อนหวาน ชมพู ฟ้ายอ่อน เขียวอ่อน ข้อความ สีอ่อนหวาน (Pastel) ได้ภาพ	3. กลุ่มสีอ่อนหวาน หรือที่เรียกว่า สี Pastel คือ สีที่มีความอ่อนหวาน อ่อนจาง เช่น สี ชมพู สีฟ้ายอ่อน สีเขียวอ่อน
-ภาพสีน้ำตาล สีเขียวเข้ม น้ำเงินเข้ม ข้อความ สีเข้มขรึม (Deeps Tone) ได้ภาพ	4. กลุ่มสีเข้มขรึม Deeps Tone คือ สีที่เข้มขรึม ไปทางสีมืดๆ เช่น สีน้ำตาล น้ำตาลอมส้ม สีเขียวเข้ม สีนํ้าเงินเข้ม
-ภาพสีครีม สีเนื้อ สีเปลือกไม้ ข้อความ สีธรรมชาติ(Earth Tone) ได้ภาพ	5. กลุ่มสีธรรมชาติ หรือที่เรียกว่า สีเอิร์ท โทน (Earth Tone) คือ สีที่มีอยู่ในธรรมชาติ สีที่เหมือนดิน เหมือนทราย เช่น สีทราย สีเนื้อ สีครีม สีเปลือกไม้

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ /7

ภาพ	คำบรรยาย
<p>ข้อความ</p> <p>ตัวอย่าง</p> <p>การออกแบบพัฒนาลวดลาย</p> <p>และสีผ้าไหมสุรินทร์</p> <p>-ภาพผ้าไหมสุรินทร์ลายและสีแบบใหม่</p>	<p>การออกแบบพัฒนาลวดลายและสีผ้าไหมสุรินทร์ สีที่ใช้ในการออกแบบ เป็นกลุ่มสีอ่อนหวาน หรือที่เรียกว่า สี Pastel</p> <p>สีชมพูอ่อน สีฟ้าอ่อน สีเขียวอ่อน</p> <p>และกลุ่มสีธรรมชาติ สีเอิร์ท โทน (Earth Tone) สีครีม สีเนื้อ สีน้ำตาลอ่อน เป็นสีที่ทำให้ความสวยงามและอบอุ่น มองดูสบายตา</p>
<p>-ภาพใยไหม</p> <p>-การทอผ้าไหม</p> <p>-ลวดลายผ้า</p> <p>-ภาพรวมผ้าไหมสุรินทร์แบบใหม่และแบบดั้งเดิม</p>	<p>ผ้าไหมมีความนุ่มนวล งาม เป็นเอกลักษณ์ ผสมผสานกับการสร้างสรรค์ทางด้าน ลวดลาย การให้สี และเทคนิคการทอ ทำให้ผ้าไหมมีความประณีต งดงาม ล้ำค่า ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>
<p>จัดทำโดย</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี อุบลสวัสดิ์</p> <p>อาจารย์เพชร สายเสน</p> <p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร</p>	<p>ดนตรี</p>

บทวิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ /1

ภาพ	คำบรรยาย
-ภาพ HIGHLIGHT เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ 3-4 ภาพ	ดนตรี
CG. ข้อความ ชื่อเรื่อง การออกแบบและพัฒนา เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	การออกแบบและพัฒนา เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
ข้อความ ความหมายของเคหะสิ่งทอ -ภาพอาคาร สถานที่ สำนักงาน -ภาพผ้า และผลิตภัณฑ์จากผ้า -ภาพเคหะสิ่งทอในบ้าน ในที่ทำงาน ในร้านค้า -เคหะสิ่งทอรูปแบบต่างๆ ได้แก่ หมอนหนุน หมอนอิง ผ้าคลุมเตียง ผ้าห่ม ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน โคมไฟ ฉากกั้นห้อง	ความหมายของเคหะสิ่งทอ เคหะ หมายถึง อาคาร สถานที่ บ้านพักอาศัย สำนักงาน ร้านค้า สิ่งทอ หมายถึง ผ้าหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ ผลิตจากเส้นใยด้วยวิธีการต่าง ๆ เคหะสิ่งทอ หมายถึง สิ่งทอ หรือผลิตภัณฑ์ จากสิ่งทอ ที่นำมาใช้ในบ้าน ในสถานที่ต่างๆ เพื่อประโยชน์ใช้สอย และเพื่อตกแต่งให้ความ สวยงาม เช่น หมอนหนุน หมอนอิง ผ้าคลุมเตียง ผ้าห่ม ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน โคมไฟ ฉากกั้นห้อง
-ภาพเคหะสิ่งทอในร้านค้า -คนกำลังซื้อสินค้าเคหะสิ่งทอ -ภาพเคหะสิ่งทอ 2-3 ภาพ	การผลิตเคหะสิ่งทอเพื่อการจำหน่าย มีสิ่ง สำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ ตอบสนองความ ต้องการของลูกค้า ในเรื่อง ประโยชน์ใช้สอย และ ความสวยงาม การออกแบบเคหะสิ่งทอ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
CG. ข้อความ หลักการออกแบบเคหะสิ่งทอ	หลักการออกแบบเคหะสิ่งทอ การออกแบบเคหะสิ่งทออย่างมีหลักการ จะทำให้ได้เคหะสิ่งทอตรงกับความต้องการของ ลูกค้า หลักการออกแบบ มีดังนี้

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ /2

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพเคหะสิ่งทอในห้องต่างๆ</p> <p>CG ข้อความ ประโยชน์ใช้สอย (ได้ภาพ)</p>	<p>1. ประโยชน์ใช้สอย เป็นหลักการออกแบบที่สำคัญที่สุด ผลิตภัณฑ์ต้องตอบสนองความต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสะดวกสบาย คือ มีประโยชน์ ใช้สอยดี มีความสะดวกสบายในการใช้งาน</p>
<p>-ภาพเคหะสิ่งทอหลายชนิด</p> <p>CG ข้อความ รูปแบบ (ได้ภาพ)</p> <p>-ภาพคนกำลังออกแบบ</p> <p>-ภาพหมอนอิงแบบต่างๆ</p>	<p>2. รูปแบบ ควรออกแบบเคหะสิ่งทอให้ตรงตามความนิยมของผู้ซื้อ เช่น หมอนอิง รูปทรงที่นิยมคือ ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส และสี่เหลี่ยมผืนผ้า นอกจากนี้ยังมีการออกแบบหมอนอิงในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้ลูกค้าได้เลือกซื้อตามความต้องการ</p>
<p>-ภาพผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ</p> <p>CG ข้อความ ความแข็งแรงทนทาน (ได้ภาพ)</p> <p>-ภาพผ้าชนิดต่างๆ</p> <p>-ภาพผ้าไหม</p> <p>-ภาพผ้าฝ้าย</p> <p>-ภาพผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าฝ้าย</p> <p>-ภาพการตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ</p>	<p>3. ความแข็งแรงทนทาน ควรเลือกใช้วัสดุหรือเนื้อผ้าในการผลิตเคหะสิ่งทอให้เหมาะสมกับการใช้งาน และคุณสมบัติของวัสดุ เช่น ผ้าไหม มีความเหนียว แข็งแรง ทนทาน และให้ความรู้สึกหรูหรา สง่างาม ผ้าฝ้าย ให้ความเป็นธรรมชาติและเย็นสบาย เหมาะที่จะนำไปผลิตเป็นเคหะสิ่งทอรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ การตัดเย็บด้วยความประณีต จะทำให้ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงทนทานมากขึ้น</p>
<p>-ภาพเคหะสิ่งทอที่มีสีและลวดลายสวยงาม</p> <p>CG ข้อความ สีและลวดลายผ้า (ได้ภาพ)</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอสีสดใส</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอชนิดต่าง ๆ</p> <p>หลายสี หลายลวดลาย</p>	<p>4. สี และลวดลายผ้า เป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งในการออกแบบ ที่ทำให้เคหะสิ่งทอมีความสวยงาม</p> <p>ควรเลือกสีและลวดลายผ้า ให้เหมาะสมกับชนิดของเคหะสิ่งทอ และผลิตให้มีหลายสี หลายลวดลาย เพื่อให้เลือกได้ตามความต้องการ และโอกาสที่จะนำไปใช้งาน</p>

บทวิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ /3

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพเคหะสิ่งทอ</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอแนวอนุรักษ์ สีและลวดลายผ้าแบบดั้งเดิม</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอแนวใหม่ สีและลวดลายผ้าแบบสมัยใหม่</p>	<p>แนวการผลิต มี 2 ลักษณะ คือ</p> <p>แนวอนุรักษ์ เน้นสีและลวดลายผ้าแบบดั้งเดิม แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น เหมาะกับผู้ที่ชอบการอนุรักษ์</p> <p>แนวสมัยใหม่ เน้นการออกแบบสีและลวดลายผ้าแบบใหม่ ๆ เหมาะกับผู้ที่ชอบความแปลกใหม่ ทันสมัย</p>
<p>-ภาพเคหะสิ่งทอในห้องทำงาน</p> <p>-ภาพคนกำลังปักผืนเคหะสิ่งทอ</p> <p>CG ข้อความ ทำความเข้าใจ(ได้ภาพ)</p>	<p>5. ทำความเข้าใจ</p> <p>ผู้ซื้อส่วนใหญ่จะนิยมซื้อเคหะสิ่งทอที่ทำความเข้าใจได้ง่าย เช่น ซักง่าย รีดง่าย สีไม่ตก</p>
<p>ภาพเคหะสิ่งทอในห้อง ในบ้าน</p> <p>CG ข้อความ การตกแต่ง (ได้ภาพ)</p> <p>ภาพเคหะสิ่งทอที่มีการตัดปะ</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอปักด้วยมือ</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอทำจากผ้าไหม</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอทำจากผ้าฝ้าย</p>	<p>6. การตกแต่ง</p> <p>การตกแต่งช่วยให้เคหะสิ่งทอสวยงามยิ่งขึ้น ควรเลือกใช้ผ้าให้เหมาะสมกับการตกแต่ง เช่น ผ้าฝ้ายเหมาะกับการตัดต่อ หรือ การตัดปะ การตกแต่งด้วยการปักจักร ปักมือ ต้องใช้ผ้าเนื้อละเอียด เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้ายเนื้อแน่น</p>
<p>-เคหะสิ่งทอที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นรูปช้าง</p> <p>มีข้อความว่า ความคิดสร้างสรรค์ (ได้ภาพ)</p> <p>-เคหะสิ่งทอที่ได้แนวคิดจากธรรมชาติ</p> <p>-เคหะสิ่งทอที่ได้แนวความคิดจากเอกลักษณ์ของบ้านเมือง</p> <p>-เคหะสิ่งทอในร้านจำหน่าย</p> <p>-เคหะสิ่งทอแบบอื่นๆ ที่แปลกๆ</p>	<p>7. ความคิดสร้างสรรค์</p> <p>เป็นการคิดค้น พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ไม่เหมือนคนอื่น ไม่ลอกเลียนแบบใคร อาจเป็นการประยุกต์ดัดแปลง หรือได้แนวความคิดมาจากธรรมชาติ เอกลักษณ์ของบ้านเมือง หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว</p> <p>เคหะสิ่งทอที่มีการออกแบบอย่างสร้างสรรค์ จะทำให้สินค้ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แปลกใหม่ และแตกต่างจากสินค้าประเภทเดียวกัน เป็นที่สนใจของผู้ซื้อ</p>

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ /4

ภาพ	คำบรรยาย
<p>ข้อความ สีกับการออกแบบเคหะสิ่งทอ</p> <p>-ภาพเคหะสิ่งทอหลายแบบหลายสี</p>	<p>สี มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์เป็นอย่างมาก สีจึงมีความสำคัญต่อการออกแบบเป็นอย่างยิ่ง กลุ่มสีกับการออกแบบเคหะสิ่งทอแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่</p>
<p>-เคหะสิ่งทอ กลุ่มสี Mono Tone</p> <p>สีขาว สีดำ สีเทา</p>	<p>1. กลุ่มสีใกล้เคียงกัน หรือที่เรียกว่า Mono Tone คือ สีที่มีความขรึม เช่น สีดำ สีขาว สีขาวขุ่น สีเทา เป็นสีของเคหะสิ่งทอที่เหมาะสมกับผู้ที่ชอบความเรียบง่าย สงบ เยือกเย็น</p>
<p>-เคหะสิ่งทอ กลุ่มสีสดใส แดง ส้ม เขียว ชมพูสด</p>	<p>2. กลุ่มสีสดใส Bright Tone เช่น สีแดง สีส้ม สีเขียว สีฟ้า น้ำทะเล สีชมพูสด เหมาะกับผู้ที่ชอบความโดดเด่น ปราดเปรียว ชอบสิ่งใหม่ๆ</p>
<p>-เคหะสิ่งทอ กลุ่มสีอ่อนหวาน ชมพู ฟ้าอ่อน เขียวอ่อน</p>	<p>3. กลุ่มสีอ่อนหวาน หรือที่เรียกว่าสี Pastel คือ สีที่มีความอ่อนหวาน อ่อนจาง มักผสมด้วยสีขาว เช่น สีชมพู สีฟ้าอ่อน สีเขียวอ่อน เหมาะกับผู้ที่ชอบความอ่อนหวาน อ่อนโยน นุ่มนวล</p>
<p>-เคหะสิ่งทอ กลุ่มสีเข้มขรึม น้ำตาล น้ำเงิน เขียวเข้ม</p>	<p>4. กลุ่มสีเข้มขรึม Deeps Tone คือ สีที่เข้มขรึมไปทางสีมืดๆ เช่น สีน้ำตาล น้ำตาลอมส้ม สีเขียวเข้ม สีน้ำเงินเข้ม เป็นสีของผู้ที่ชอบความเรียบขรึม สง่างาม สุภาพ</p>
<p>-เคหะสิ่งทอ กลุ่มสีธรรมชาติ น้ำตาลอ่อน สีเปลือกไม้ สีทราย</p>	<p>5. กลุ่มสีธรรมชาติ หรือที่เรียกว่าสีเอิร์ทโทน (Earth Tone) คือ สีที่มีอยู่ในธรรมชาติ สีที่เหมือนดิน เหมือนทราย เช่น สีเนื้อ สีครีม สีเปลือกไม้ เป็นสีที่ให้ความสวยงามและอบอุ่น เหมาะกับผู้ที่ชอบธรรมชาติ</p>

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ /5

ภาพ	คำบรรยาย
-ข้อความ ขั้นตอน การออกแบบและพัฒนาเคหะสิ่งทอ -ภาพขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาเคหะสิ่งทอ หมอนอิง มีข้อความ 1. การออกแบบ (ได้ภาพ)	ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาเคหะสิ่งทอ มีดังนี้ 1. การออกแบบ เป็นขั้นตอนการวางแผนออกแบบเคหะสิ่งทอ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ตามหลักการออกแบบ
-ภาพขั้นตอนการสร้างแบบ มีข้อความ 2. การสร้างแบบ (ได้ภาพ)	2. การสร้างแบบ เป็นการสร้างแบบเคหะสิ่งทอตามที่ได้ออกแบบไว้ ขนาดตามมาตรฐานสากล หรือตามความต้องการ
-ภาพขั้นตอนการสร้างแบบ มีข้อความ 3. การตัดแบบ (ได้ภาพ)	3. การตัดแบบ เป็นขั้นตอนการตัดแบบ และตัดผ้าตามแบบ
-ภาพขั้นตอนการตัดแบบ มีข้อความ 4. การตัดเย็บ (ได้ภาพ)	4. การตัดเย็บ เป็นขั้นตอนการประกอบส่วนต่างๆของผลิตภัณฑ์เข้าด้วยกัน ควรตัดเย็บด้วยความประณีต เรียบร้อย และรีดไปพร้อมๆกัน จะทำให้ผลิตภัณฑ์มีรูปทรงสวยงาม
-ภาพขั้นตอนการตกแต่ง มีข้อความ 5.การตกแต่ง (ได้ภาพ)	5. การตกแต่ง เป็นการตกแต่งผลิตภัณฑ์ ด้วยเทคนิคการตกแต่งรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มคุณค่าความสวยงาม ให้แก่ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
ข้อความ ตัวอย่างการออกแบบและพัฒนาเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ -ภาพการผลิตเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	ตัวอย่างการออกแบบและพัฒนาเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เป็นการออกแบบและพัฒนาเคหะสิ่งทอที่ผลิตจากผ้าไหมสุรินทร์ ซึ่งมีการออกแบบลวดลายและสีแบบใหม่
-ภาพรวมผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	การออกแบบและพัฒนาเคหะสิ่งทอรูปแบบต่างๆ จะเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผ้าไหมสุรินทร์
จัดทำโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี อุบลสวัสดิ์ อาจารย์เพชร สายเสน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	ดนตรี

บทวิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ /1

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพ HIGHLIGHT การเดินแบบเสื้อผ้าที่ตัดจากผ้าไหมสุรินทร์ 3-4 ภาพ</p>	<p>ดนตรี</p>
<p>CG. ข้อความ</p> <p>การออกแบบและพัฒนาารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์</p> <p>-ภาพผู้คน ใส่เสื้อผ้าแบบต่างๆ</p> <p>-ภาพเสื้อผ้า</p> <p>-ภาพการเดินแฟชั่นเสื้อผ้าบนเวที</p> <p>-ภาพนางแบบแสดงแบบเสื้อ</p> <p>-ภาพวัฒนธรรมการแต่งกาย</p> <p>-ภาพผู้คนเลือกซื้อเสื้อผ้า</p>	<p>การออกแบบและพัฒนาารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์</p> <p>เสื้อผ้าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ความสำคัญของเสื้อฝ้านอกจากเพื่อสวมใส่แล้ว เสื้อฝ้ายังบ่งบอกถึงความงาม รสนิยม บุคลิกภาพของผู้สวมใส่ และแสดงถึงวัฒนธรรมของชนชาตินั้นๆ ความต้องการทางด้านเสื้อผ้าจึงไม่มีขอบเขตสิ้นสุด เสื้อผ้าที่ดีและเหมาะสมเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการอยู่เสมอ</p>
<p>ข้อความ ปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้า</p> <p>-ภาพการตัดเย็บเสื้อผ้า</p> <p>-ภาพเสื้อผ้าสำเร็จรูป</p>	<p>ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้า</p> <p>การผลิตเสื้อผ้าเพื่อจำหน่าย ผู้ผลิตควรคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคหรือลูกค้า ดังนี้</p>
<p>-ภาพผู้คนซื้อเสื้อผ้า</p> <p>มีข้อความ ผู้บริโภค ได้ภาพ</p> <p>-ภาพคนในวัยหนุ่มสาวซื้อเสื้อผ้า</p> <p>-ภาพคนในวัยผู้ใหญ่ซื้อเสื้อผ้า</p>	<p>1. ลักษณะผู้บริโภค ได้แก่ อาชีพ อายุ รายได้ และการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อ เช่น</p> <p>คนในวัยหนุ่มสาวซื้อเสื้อผ้าบ่อย เพราะอยู่ในวัยรักสวยรักงาม ชอบแต่งตัว ชอบซื้อเสื้อผ้าตามแฟชั่น</p> <p>ส่วนวัยผู้ใหญ่ ซื้อเสื้อฝ้าน้อยลง การเลือกซื้อเสื้อผ้าจะเน้นที่ ความประณีต ความคงทน เรียบง่าย เหมาะกับวัย</p>

บทวิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ /2

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพ เสื้อแบบต่างๆ</p> <p>ข้อความ ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า ได้ภาพ</p> <p>-ภาพเสื้อผ้าขนหนู</p> <p>-ภาพคนแสดงแบบเสื้อ</p>	<p>2. ลักษณะผลิตภัณฑ์ การเลือกซื้อเสื้อผ้าไม่ ว่าจะเป็นเสื้อสำเร็จรูปหรือเสื้อผ้าสั่งตัด สิ่งที่ ลูกค้าต้องการ คือ คุณภาพของเนื้อผ้า แบบ และสี การตัดเย็บ ความเหมาะสมหรือ ความพอดีในการสวมใส่</p>
<p>-ภาพเสื้อผ้าในร้านค้า</p> <p>มีข้อความ การจำหน่ายและบริการ ได้ภาพ</p> <p>-ภาพเสื้อผ้าหลายรูปแบบ</p>	<p>3. ลักษณะการจำหน่ายและบริการ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดราคา ต้องเป็นราคาที่ลูกค้า ยอมรับได้ ผู้ผลิตควรผลิตเสื้อผ้าให้มีหลาย รูปแบบ หลายระดับราคา
<p>-ภาพการตกแต่งหน้าร้านเสื้อผ้า</p> <p>-ภาพหุ่นโชว์เสื้อผ้า</p> <p>-ภาพเสื้อผ้ายาระยะใกล้</p> <p>-ภาพร้านขายเสื้อผ้าในห้างสรรพสินค้า</p> <p>-ภาพการซื้อขายเสื้อผ้า มีป้ายลดราคา</p> <p>-ร้านขายเสื้อผ้ายี่ห้อต่างๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมการจำหน่าย ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การจัดตกแต่งตู้โชว์หน้าร้าน มีหุ่น โชว์เสื้อผ้า ทำให้เห็นแบบเสื้อและฝีมือการตัด เย็บ เป็นการส่งเสริมการจำหน่ายที่ดึงดูดใจ ลูกค้าได้มากที่สุด การลดราคาสินค้า การแจกแถมสินค้า หรือจัดรายการนาที่ทอง การออกร้าน ณ งานแสดงสินค้าต่างๆ
<p>-ภาพเว็บที่ขายเสื้อผ้า</p> <p>-หนังสือแฟชั่นแบบเสื้อ</p>	<p>การโฆษณาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต นิตยสาร โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ก็เป็นการ ส่งเสริมการจำหน่ายที่ช่วยเพิ่มยอดขายสินค้า มากขึ้นได้</p>
<p>-ภาพ ย่านค้าขายเสื้อผ้า เช่น บางลำภู</p> <p>ข้อความ สถานที่จำหน่ายและบริการ ได้ภาพ</p> <p>-ภาพห้างสรรพสินค้า</p> <p>-ร้านขายเสื้อผ้า</p> <p>-งานแสดงสินค้าเสื้อผ้า</p> <p>-เสื้อผ้าแฟชั่น</p>	<p>4. สถานที่จำหน่ายและบริการ ควรเลือกทำเล ที่ตั้งของสถานที่จำหน่ายให้เหมาะสม มีที่จอด รถ มีการจัดตกแต่งร้านค้า สถานที่ที่ลูกค้า นิยมซื้อเสื้อผ้ามากที่สุด คือ ห้างสรรพสินค้า รองลงมาคือร้านขายเสื้อผ้า งานแสดงสินค้า และตามแผงลอย ตลาดนัด</p>

บทวิดิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ /3

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพ ผู้ซื้อ ผู้ขายเสื้อผ้า</p> <p>-ภาพเน้นที่ผู้ขายเสื้อผ้า</p> <p>ข้อความ การต้อนรับและบริการ ใต้ภาพ</p>	<p>5. การต้อนรับและบริการลูกค้า</p> <p>ลักษณะของพนักงานขายหรือผู้ต้อนรับที่ดี คือ ให้การต้อนรับและบริการลูกค้าอย่างดีที่สุด ได้แก่ พุดจาสุภาพ อุปนิสัยดี เฉลียวฉลาด มีรอยยิ้ม เป็นมิตร เป็นกันเองกับลูกค้า ให้บริการรวดเร็ว ตรงเวลา บริการส่งถึงที่</p>
<p>ข้อความ</p> <p>ลักษณะผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าที่ดี</p> <p>-ภาพการเดินแฟชั่นเสื้อผ้า</p>	<p>ลักษณะของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าที่ดี</p> <p>ปัจจัยเรื่อง ลักษณะของผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเป็นอย่างมาก ลักษณะของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าที่ดี มีดังนี้</p>
<p>-ภาพผู้หญิงวัยทำงานใส่เสื้อแบบต่างๆ</p> <p>ข้อความ เนื้อผ้า ใต้ภาพ</p> <p>-เสื้อแบบต่าง ๆ ของผู้หญิงวัยทำงาน</p> <p>-เสื้อที่ตัดจากใยธรรมชาติ</p> <p>-เสื้อที่ตัดจากใยสังเคราะห์</p> <p>-เสื้อที่ตัดจากใยผสม</p>	<p>1. เนื้อผ้า ควรเหมาะสมกับแบบของเสื้อผ้า ตัวอย่างการสำรวจของข้าราชการสตรีต่อลักษณะของเสื้อผ้า พบว่า ผู้บริโภคนิยมคุณภาพเนื้อผ้าที่ทนทาน เนื้อแน่น สวมใส่สบาย ซักรีดดูแลง่าย</p> <p>ความนิยมเนื้อผ้า เรียงตามลำดับ คือ 1. ผ้าใยธรรมชาติ 2. ผ้าใยสังเคราะห์ 3. ผ้าใยผสม</p>
<p>-เสื้อผ้าจากผ้าฝ้าย</p> <p>-ภาพผ้าลายสีเหลี่ยม</p> <p>-ภาพนางแบบเสื้อชุดลำลอง</p> <p>-นางแบบ เสื้อกางเกงขาสั้น</p>	<p>ผ้าใยธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย ป่าน ลินิน มีคุณสมบัติระบายความร้อนได้ดี สวมใส่สบาย เหมาะสำหรับเมืองร้อน</p> <p>ผ้าทอมือในท้องถิ่น เช่น ผ้าที่ทอเป็นตาสี่เหลี่ยม เนื้อไม่แน่น เหมาะกับการตัดเย็บเป็นเสื้อลำลอง ใส่สบายๆ สำหรับกลุ่มสตรีแม่บ้าน หรือตัดเป็นแบบเสื้อกางเกงน่ารักๆ สำหรับวัยรุ่น</p>

บทวิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ /4

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพเสื้อผ้าหลายแบบหลายสี มีข้อความ สีและลวดลายผ้า ได้ภาพ</p> <p>-ภาพเสื้อสีอ่อน</p> <p>-ภาพเสื้อสีสว่างสดใส</p> <p>-ภาพเสื้อสีเข้ม มีด ตามลำดับ</p> <p>-ภาพเสื้อสีอ่อน สว่างสดใส</p>	<p>2. สีและลวดลายผ้า เป็นส่วนประกอบสำคัญ ที่ทำให้เสื้อผ้าสวยงาม สีและลวดลายเหมาะสมกับวัยและโอกาส</p> <p>สีที่นิยม เรียงตามลำดับ คือ</p> <p>1.ประเภทสีอ่อน 2. สีสว่างสดใส 3. สีเข้ม ทึบและมีด เนื่องจากสีอ่อน สีสว่างสดใส สะท้อนแสงอาทิตย์ได้ดี ให้ความรู้สึกเย็นสบายกว่าสีเข้ม</p>
<p>-ภาพการเดินแฟชั่นแบบเสื้อ ข้อความ แบบเสื้อ ได้ภาพ</p> <p>-ภาพแบบเสื้อเรียบง่าย / ทันสมัย / แบบหรูหรา</p>	<p>3. แบบเสื้อ ควรเหมาะสมกับรูปร่างและบุคลิก ความนิยมแบบเสื้อ เรียงตามลำดับ คือ 1. แบบเรียบง่าย ใช้งานได้หลายโอกาส 2. แบบแปลกใหม่ตามสมัยนิยม 3.แบบหรูหรา</p>
<p>-ภาพการตัดเย็บ ข้อความ การตัดเย็บ ได้ภาพ</p> <p>-ภาพเสื้อที่เย็บสำเร็จแล้ว</p>	<p>4. การตัดเย็บ มีความนิยมดังนี้ ฝีมือการตัดเย็บเรียบร้อยประณีต รูปทรงสวยงาม ตะเข็บและเครื่องเกาะเกี่ยวทนทาน</p>
<p>-นางแบบใส่เสื้อที่พอดีกับรูปร่าง ข้อความ ความเหมาะสมในการสวมใส่ ได้ภาพ</p>	<p>5. ความเหมาะสมในการสวมใส่ มีความนิยมดังนี้ ได้ขนาดเหมาะสมกับรูปร่าง มีการลองตัวเพื่อทดสอบความพอดี และไม่มีปัญหาในการแก้ไข เสื้อที่ผลิตเพื่อจำหน่ายโดยทั่วไป จะตัด 4 ขนาด คือ S M L XL</p>
<p>-เสื้อกับป้ายราคาเสื้อ ข้อความ ราคา ได้ภาพ</p>	<p>6. ราคา มีความเหมาะสมกับคุณภาพผลงาน ควรเป็นราคาที่ไม่แพงเกินไป</p>

บทวิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ /5

ภาพ	คำบรรยาย
<p>ข้อความ ขั้นตอน การออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าโดยทั่วไป มีดังนี้</p> <p>-ภาพการออกแบบเสื้อ</p> <p>ข้อความ การออกแบบ ได้ภาพ</p>	<p>ขั้นตอนการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า โดยทั่วไป มีดังนี้</p> <p>1. การออกแบบ เป็นขั้นตอนการออกแบบ เสื้อผ้าแบบต่างๆ ตามความต้องการของลูกค้า หรือตามความต้องการของตลาดเสื้อผ้า</p>
<p>-ภาพ วัดตัว</p> <p>ข้อความ การวัดตัว ได้ภาพ</p>	<p>2. การวัดตัว ถ้าเป็นเสื้อผ้าสั่งตัด จะต้องมีการ การวัดตัวเพื่อให้ได้ขนาดและรูปทรงพอดีกับตัว ผู้สวมใส่</p>
<p>-ภาพ การสร้างแบบเสื้อ</p> <p>ข้อความ การสร้างแบบและปรับแบบ</p>	<p>3. การสร้างแบบและปรับแบบ เป็นขั้นตอน การสร้างแบบส่วนต่างๆ และปรับแบบให้ ได้ขนาดตามที่วัดตัว</p>
<p>-ภาพ การวางแบบ ลอกแบบ และตัดผ้า</p> <p>ข้อความ การวางแบบและตัดผ้า ได้ภาพ</p>	<p>4. วางแบบและตัดผ้า เป็นขั้นตอนการวาง แบบบนผ้าที่จะตัด ลอกแบบลงบนผ้า เพื่อเย็บ และตัดผ้า</p>
<p>-ภาพการเย็บ และรีด</p> <p>ข้อความ การเย็บส่วนประกอบ ได้ภาพ</p>	<p>5. เย็บส่วนประกอบ เป็นขั้นตอนการประกอบ ส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน ควรเย็บด้วยความ ประณีต เรียบร้อย และรีดไปด้วย จะทำให้ เสื้อผ้ามีรูปทรงสวยงาม</p>
<p>-ภาพการตรวจสอบเสื้อ และรีด</p> <p>ข้อความ การตรวจสอบและรีดสำเร็จ ได้ภาพ</p>	<p>6. ตรวจสอบและรีดสำเร็จ เป็นขั้นตอนสุดท้าย คือ ตรวจสอบความเรียบร้อย แล้วรีดให้เรียบ ทั้งตัว</p>
<p>-ข้อความ ตัวอย่างการออกแบบและพัฒนา เสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์</p> <p>-ภาพการตัดเย็บและภาพเสื้อผ้าแบบต่างๆ จาก ผ้าไหมสุรินทร์รูปแบบใหม่</p>	<p>ตัวอย่างการออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าจากผ้า ไหมสุรินทร์ เป็นการออกแบบและพัฒนา เสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ ซึ่งมีการออกแบบ ลวดลายและสี รูปแบบใหม่</p>

บทวิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์ /6

ภาพ	คำบรรยาย
-ภาพนางแบบเดินแบบเสื้อผ้าจากผ้าไหมสุรินทร์	ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า เป็นการแปรรูปสิ่งทอ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ช่วยสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง ความต้องการทางด้านเสื้อผ้าไม่มีขอบเขตสิ้นสุด เสื้อผ้าที่ดีและเหมาะสมเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการอยู่เสมอ.
<p>จัดทำโดย</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี อุบลสวัสดิ์</p> <p>อาจารย์เพชร สายเสน</p> <p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร</p>	<p>ดนตรี</p>
	

บทวิดิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์/1

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพ HILIGHT นางแบบเดินแบบกระเป๋าและภาพกระเป๋า 2-3 รูป</p>	<p>ดนตรี</p>
<p>CG. ข้อความชื่อเรื่อง</p> <p>การออกแบบและพัฒนาารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์</p>	<p>การออกแบบและพัฒนาารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์</p>
<p>-ภาพผู้คน สะพายกระเป๋า</p> <p>-ภาพหยิบสิ่งของจากกระเป๋า ตามลำดับ</p>	<p>กระเป๋า เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับใส่ของมีค่าหรือทรัพย์สินต่างๆ เพื่อนำติดตัวไปในขณะออกไปทำธุระทำงานนอกบ้าน หรือท่องเที่ยว เช่น กระเป๋าตังค์ โทรศัพท์มือถือ เอกสาร อุปกรณ์เสริมความงาม และอื่น ๆ</p>
<p>-ภาพร้านจำหน่ายกระเป๋า</p> <p>-ภาพกระเป๋ารูปแบบต่าง ๆ</p> <p>-คนแต่งกายเสื้อผ้าเข้าสู่ชุกกับกระเป๋า รองเท้า</p> <p>-ภาพกระเป๋าและรองเท้ารูปแบบต่างๆ</p> <p>-คนเลือกซื้อกระเป๋า</p>	<p>ในปัจจุบันกระเป๋าเป็นสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวสูงมากในกลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น การแต่งกายมีลักษณะการผสมผสาน จำเป็นต้องใช้เครื่องประดับ กระเป๋า และรองเท้าที่มีสไตล์หรือสีลันที่แตกต่าง ทำให้ความต้องการซื้อใช้ผลิตภัณฑ์กระเป๋ามากขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p>
<p>-ภาพกระเป๋าแบบต่างๆ</p> <p>-ภาพกระเป๋าทำจากหนัง</p> <p>-ภาพกระเป๋าจากวัสดุอื่นๆ</p>	<p>วัตถุดิบและอุปกรณ์ในการทำกระเป๋า</p> <p>วัตถุดิบในการทำกระเป๋า ประกอบด้วย วัตถุดิบหลัก ๆ คือ หนัง ในปัจจุบันได้มีการนำวัสดุอื่น ๆ มาใช้ทดแทนอย่างหลากหลาย จัดเป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า และเป็นการทดแทนหนังแท้ที่มีราคาแพง</p>

บทวิดิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์/2

ภาพ	คำบรรยาย
<p>ข้อความ วัสดุของกระเป๋า</p> <p>-ภาพกระเป๋าหนังแท้</p> <p>มีข้อความ หนังแท้ ได้ภาพ</p>	<p>วัสดุหลักของกระเป๋า ประกอบด้วย</p> <p>1. หนังแท้ มีชื่อเรียกตามลวดลายที่เกิดขึ้น เช่น หนังเรียบ หนังลายลึนจี</p>
<p>-ภาพกระเป๋าจากหนังเทียม</p> <p>ใยสังเคราะห์ กระเป๋าจากพลาสติก</p> <p>มีข้อความ วัสดุทดแทน ได้ภาพ</p>	<p>2. วัสดุทดแทน เช่น หนังเทียม ผ้าใยสังเคราะห์ และพลาสติก</p>
<p>-ภาพกระเป๋าผ้า กระเป๋าจักสาน</p> <p>มีข้อความ วัสดุธรรมชาติ ได้ภาพ</p>	<p>3. วัสดุธรรมชาติ เช่น ผ้าทอถัก และวัสดุจักสาน</p>
<p>-ภาพกระเป๋า</p> <p>-ภาพด้ายเย็บกระเป๋า</p> <p>มีข้อความ วัสดุช่วยเย็บ ได้ภาพ</p>	<p>นอกจากวัสดุหลักแล้ว ยังมีวัสดุประกอบอื่น ๆ อีก ได้แก่</p> <p>- วัสดุช่วยเย็บ ได้แก่ ด้าย การเย็บกระเป๋า และหนังมักใช้ด้ายเบอร์เล็ก เช่น ด้ายเบอร์ 30 เบอร์ 20 และเบอร์ 6</p>
<p>-ภาพการทากาวกระเป๋า</p> <p>มีข้อความ กาวชนิดต่างๆ ได้ภาพ</p> <p>-ภาพกาวธรรมชาติ กาวสังเคราะห์</p> <p>กาวลาเท็กซ์ กาวสองหน้า</p>	<p>- กาว ใช้ในขั้นตอนการผลิตกระเป๋า ช่วยให้การประกอบชิ้นงานมีความอยู่ตัว ง่ายต่อการเย็บ และ ตัดแน่น ทนทานต่อการใช้งาน มี 2 ประเภท คือ</p> <p>กาวธรรมชาติจากยางพารา และ</p> <p>กาวสังเคราะห์ เป็นกาวที่นิยมใช้กันมากที่สุด</p> <p>นอกจากนี้ ยังมีการใช้ กาวแปงเปียก</p> <p>กาวลาเท็กซ์ ซึ่งราคาถูก แต่ประสิทธิภาพต่ำ</p>
<p>-ภาพวัสดุเกาะเกี่ยวต่างๆ</p> <p>มีข้อความ วัสดุเกาะเกี่ยว ได้ภาพ</p>	<p>- วัสดุเกาะเกี่ยว เช่น ห่วง ซิป ตะขอ กระดุม หมุด ทั้งที่เป็น โลหะ และวัสดุอื่น ๆ</p>
<p>-ภาพวัสดุเสริมทรง เช่น กระดาษผ้ากาว</p> <p>ผ้าฝ้าย ข้อความ วัสดุเสริมทรง ได้ภาพ</p>	<p>- วัสดุเสริมทรง เพื่อให้มีรูปทรงอยู่ตัวตามที่ต้องการ เช่น กระดาษ ผ้ากาว ผ้าฝ้าย</p>

บทวิดิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบกระเป๋จากผ้าไหมสุรินทร์/3

ภาพ	คำบรรยาย
-ภาพสีทาทอ และภาพกระเป๋าเน้นส่วนที่เป็น ขอบ ข้อความ สีทาทอ	- สีทาทอ ในกรณีที่เป็นวัตถุดิบ หนึ่ง ทั้ง หนึ่งแท่งและเทียม จะต้องมีการเก็บรายละเอียด ที่ขอบตัดให้เรียบร้อย
-ภาพจักรอุตสาหกรรม -ภาพการเย็บกระเป๋า ข้อความจักรเย็บกระเป๋า ได้ภาพ	- เครื่องจักร การผลิตกระเป๋า จะใช้จักร เย็บผ้าเข็มเดี่ยวอุตสาหกรรม จักเย็บผ้าที่ใช้ ตามบ้านเรือนก็สามารถใช้ได้เหมือนกัน
-ภาพอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ทำกระเป๋า ข้อความ อุปกรณ์เครื่องมือ ได้ภาพ	- เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ทำกระเป๋า มี ลักษณะไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน สามารถหาซื้อได้ ทั่วไป ได้แก่ มีดตัด แผ่นรองตัด ค้อน แปรงทากาว กรรไกร ไม้บรรทัด เหล็กย้ำ ชุดตอกกระดุม ชุดย้ำตาไก่ และเหล็กเจาะ
ข้อความ ลักษณะของกระเป๋า	ลักษณะของกระเป๋า แบ่งเป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้
- ภาพ กระเป๋าแบบไม่มียึดข้าง ข้อความ กระเป๋าแบบไม่มียึดข้าง ได้ภาพ	- แบบไม่มียึดข้าง เป็นกระเป๋าที่มีแต่ชั้น หน้าและชั้นหลังเท่านั้น ขึ้นรูปเป็น โครงสร้าง แบบแบนราบ 2 มิติ หรือ 3 มิติ เช่น แบบ ประกบ แบบพับถุง แบบมีฐานกัน
- ภาพ กระเป๋าแบบมียึดข้างชั้นเดียว ข้อความ กระเป๋าแบบมียึดข้างชั้นเดียวได้ภาพ	- แบบมียึดข้างชั้นเดียว มีโครงสร้างของชั้น หน้า และหลัง และมีชั้นยึดข้างเพิ่มเติมขึ้นมา เป็นโครงสร้างแบบ 3 มิติ เช่น แบบมีฝาเปิด ปิด แบบรูดชิป
- ภาพ กระเป๋าแบบยึดข้าง 2 ชั้น ข้อความ กระเป๋าแบบยึดข้าง 2ชั้น ได้ภาพ	- แบบยึดข้าง 2 ชั้น มีโครงสร้างของชั้นหน้า และหลัง และมีชั้นยึดข้างเพิ่มเติม 2 ชั้น

บทวิดิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบกระเป๋จากผ้าไหมสุรินทร์/4

ภาพ	คำบรรยาย
- ภาพ กระเป๋าแบบยี่ดข้าง 3 ชั้น ข้อความ กระเป๋าแบบยี่ดข้าง 3 ชั้นได้ภาพ	- แบบยี่ดข้าง 3 ชั้น เป็นกระเป๋าที่มีการใช้ประโยชน์ของการมียี่ดข้างในการสร้างช่องเก็บของภายในกระเป๋าไปในตัว
- ภาพ กระเป๋าแบบกลีบ ข้อความ กระเป๋าแบบกลีบได้ภาพ	- แบบกลีบ มีการออกแบบเป็นกลีบที่ด้านข้างด้านล่าง เป็นเทคนิคการตัดต่อชั้นข้าง หรือวนรอบฐาน
ข้อความ ขั้นตอนการทำกระเป๋า	ขั้นตอนการทำกระเป๋าทั่วไป มีดังนี้
-ภาพการออกแบบ การตัดแบบ การแยกแบบ มีข้อความ การออกแบบ การตัดแบบ การแยกแบบ ได้ภาพ	1. การออกแบบ การตัดแบบ การแยกแบบ ควรคำนึงถึงขนาด ความกว้าง ยาว สูง คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย คุณค่าความงามทางศิลปะ ความเหมาะสมของคุณสมบัติวัสดุที่นำมาทำกระเป๋า
-ภาพซัabin และการเย็บซัabin มีข้อความ การประกอบซัabin ได้ภาพ	2. การประกอบซัabin ซัabinมีขนาดเล็กกว่าขนาดแบบตัดตัวนอก แบบถุงกระเป๋า ง่าย ๆ หรือตัดเลียนแบบตัวนอก
-ภาพการเย็บสาย ดัดสายสะพาย มีข้อความ การประกอบชิ้นส่วนได้ภาพ	3. การประกอบชิ้นส่วน อุปกรณ์สำเร็จ เช่น โลหะประดับ กุญแจ อะไหล่ดัดสายสะพาย
-ภาพการเย็บ การขึ้นรูปกระเป๋า มีข้อความ การประกอบแบบขึ้นรูปกระเป๋า ได้ภาพ - ภาพการเย็บ และ ภาพกระเป๋าสำเร็จ	4. การประกอบแบบ ขึ้นรูปกระเป๋า ความประณีตในการเย็บตะเข็บของกระเป๋า จะทำให้กระเป๋ามีรูปทรงสวยงาม เรียบร้อย

บทวิดิทัศน์เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบกระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์/5

ภาพ	คำบรรยาย
<p>ข้อความ</p> <p>ตัวอย่างการออกแบบและพัฒนา กระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์</p> <p>-ภาพกระเป๋าที่ผลิตจากผ้าไหมสุรินทร์ ที่ละภาพ</p>	<p>ตัวอย่างการออกแบบและพัฒนากระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์</p> <p>เป็นการออกแบบและพัฒนากระเป๋าจากผ้าไหมสุรินทร์ ซึ่งมีการออกแบบลวดลายและสีรูปแบบใหม่ เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าไหม</p>
<p>-ภาพนางแบบเดินแบบกระเป๋า</p> <p>-ภาพผู้คนสะพายกระเป๋า</p> <p>-ภาพกระเป๋าในร้านจำหน่าย</p>	<p>ความต้องการทางด้านเสื้อผ้าไม่มีขอบเขตสิ้นสุด ความต้องการในสิ่งที่คู่กัน เช่น กระเป๋าก็ยังมีอยู่ เพราะ กระเป๋าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอย</p> <p>ให้ความสะดวกสบายในการพกพาทรัพย์สินสิ่งของจำเป็นและมีค่า อีกทั้งส่งเสริมบุคลิกการแต่งกายได้เป็นอย่างดี ความต้องการซื้อและใช้กระเป๋าจึงมีอยู่เสมอ</p>
<p>จัดทำโดย</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี อุบลสวัสดิ์</p> <p>อาจารย์เพชร สายเสน</p> <p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร</p>	<p>ดนตรี</p>

บทวิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนาารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ /1

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพ HIGHLIGHT บรรจุภัณฑ์ 2-3 รูปแบบ	ดนตรี
CG. ข้อความ ชื่อเรื่อง การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์	การออกแบบและพัฒนาารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์
-ภาพบรรจุภัณฑ์รวมรูปแบบต่างๆ -บรรจุภัณฑ์ที่ละรูปแบบ	บรรจุภัณฑ์ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Package หมายถึง สิ่งที่ห่อหุ้ม หรือบรรจุผลิตภัณฑ์ ให้ความคุ้มครองผลิตภัณฑ์ สะดวกต่อการขนส่ง สะดวกสบายในการหอบหิ้วพกพา รวมทั้งเป็นตัวบอกว่า ผลิตภัณฑ์ที่บรรจุข้างในคืออะไร และเป็นอย่างไร
ข้อความ หน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ 1. ป้องกันความเสียหาย 2. รักษาคุณภาพ 3. สะดวกในการขนส่ง 4. เป็นสื่อโฆษณา 5. แสดงรายละเอียด	หน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ มีดังนี้ 1. ป้องกันความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ 2. รักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ 3. ให้ความสะดวกในการขนส่ง การใช้งาน และการวางจำหน่าย 4. เป็นสื่อโฆษณา ดึงดูดผู้ซื้อให้เกิดความสนใจในผลิตภัณฑ์ 5. เพื่อแสดงรายละเอียด ว่า ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ข้างใน คืออะไร ผลิตที่ไหน หมดอายุเมื่อไร มีราคาเท่าไร
CG. ข้อความ ประเภทของบรรจุภัณฑ์ -ภาพบรรจุภัณฑ์รวม แบบต่างๆ -ภาพบรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษ -พลาสติก -แก้ว -โลหะ	ประเภทของบรรจุภัณฑ์ แบ่งตามวัสดุที่ใช้ในการผลิต มี 4 ประเภท ได้แก่ 1. บรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษ 2. บรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติก 3. บรรจุภัณฑ์ประเภทแก้ว 4. บรรจุภัณฑ์ประเภทโลหะ

บทวิเทศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ /2

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษหลายแบบ</p> <p>-ภาพบรรจุภัณฑ์รูปสี่เหลี่ยม</p>	<p>บรรจุภัณฑ์ประเภท กระดาษ เป็นบรรจุภัณฑ์ที่นิยมใช้กันมากที่สุด เพราะกระดาษราคาถูก ย่อยสลายได้ง่าย ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม รูปแบบที่นิยมคือ รูปสี่เหลี่ยม</p>
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์รวมหลายชนิด ประเภทขวด ก่อ่ง และถุง ฯลฯ</p>	<p>การใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทใด รูปแบบใด ต้องคำนึงถึง ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะของผลิตภัณฑ์ และ หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์</p>
<p>CG. ข้อความ</p> <p>หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์</p> <p>-ภาพบรรจุภัณฑ์รวม 2-3รูปทรง และ</p> <p>ข้อความ การออกแบบโครงสร้าง (ใต้ภาพ)</p> <p>-ภาพการทำบรรจุภัณฑ์</p>	<p>หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ มีดังนี้</p> <p>1. การออกแบบโครงสร้าง</p> <p>หมายถึง รูปร่าง รูปทรง ขนาด ของบรรจุภัณฑ์ ลักษณะการออกแบบโครงสร้างที่ดี คือ บรรจุภัณฑ์มีความแข็งแรง ค้ำครองห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ได้ดี ใช้งานสะดวกเหมาะสม ผลิตได้ง่ายไม่ซับซ้อน ต้นทุนการผลิตต่ำ และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม</p>
<p>-บรรจุภัณฑ์ที่มีลวดลายสวยงาม</p> <p>ข้อความ การออกแบบลวดลาย (ใต้ภาพ)</p> <p>-CU บรรจุภัณฑ์เน้นที่ตัวอักษร</p> <p>-CU บรรจุภัณฑ์เน้นที่ภาพ</p> <p>-CU บรรจุภัณฑ์เน้นที่ สัญลักษณ์</p> <p>-CU บรรจุภัณฑ์เน้นที่ลวดลาย</p> <p>-CU บรรจุภัณฑ์เน้นที่สี</p> <p>-บรรจุภัณฑ์ที่มีตัวหนังสือสีเข้มบนพื้นสีอ่อน</p>	<p>2. การออกแบบลวดลาย</p> <p>คำว่า ลวดลาย ตรงกับคำภาษาอังกฤษ ว่า กราฟฟิค จึงมักเรียกว่าการออกแบบกราฟฟิค เป็นการสร้างสรรค์ส่วนประกอบภายนอกของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ การออกแบบตัวอักษร ภาพ สัญลักษณ์ ลวดลาย และสี ควรออกแบบให้จำได้ง่าย ใช้สีที่เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ และวัยของผู้ซื้อ</p> <p>การใช้สีเข้มจัด คู่กับสีอ่อนมากๆ จะทำให้ดูชัดเจน น่าสนใจ ไม่ควรใช้สีมากเกินไป</p>

บทวิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ /3

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพตราสินค้าของบรรจุภัณฑ์หลายชนิด</p> <p>ข้อความ การใช้ตราสินค้า(ได้ภาพ)</p>	<p>3. การใช้ตราสินค้า ตราสินค้าคือ ชื่อสัญลักษณ์ หรือ ยี่ห้อของสินค้า บรรจุภัณฑ์จำเป็นต้องมีตราสินค้าเพื่อให้จำสินค้าได้ดี ควรใช้รูปแบบตัวอักษรที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะของสินค้า ตัวอักษรควรมีขนาดใหญ่ เด่นเป็นพิเศษ อ่านง่าย และมีสีสะดุดตา</p>
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ</p> <p>ข้อความ ความคิดสร้างสรรค์ (ได้ภาพ)</p>	<p>4. มีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์ อย่างมีความคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดไม่เหมือนคนอื่น ไม่ลอกเลียนแบบใคร จะทำให้ บรรจุภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แปลกใหม่ น่าสนใจ</p>
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์ด้านที่มีรายละเอียดสินค้า</p> <p>ข้อความ รายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (ได้ภาพ)</p> <p>-ภาพรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์</p> <p>ยี่ห้อ วิธีใช้ ผู้ผลิต ราคา แลมน ลดราคา</p>	<p>5. มีรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์</p> <p>เป็นการส่งเสริมการขาย ทำให้ผู้ซื้อเชื่อมั่นในตัวสินค้า เช่น ระบุยี่ห้อ วิธีใช้ ผู้ผลิต วัตถุประสงค์ อายุการใช้งาน ราคา การรับรอง การเพิ่มปริมาณ การลดราคา การแถมสินค้าจะช่วยกระตุ้นความสนใจซื้อมากขึ้น</p>
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์แบบเดียวกันแต่สีต่างกัน และ</p> <p>ข้อความ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ (ได้ภาพ)</p> <p>-ภาพบรรจุภัณฑ์อื่นๆ ที่มีสีต่างกันหรือมีตราสินค้าใหม่</p>	<p>6. มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่</p> <p>เช่น เปลี่ยนสีใหม่ ใช้ในกรณีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น จากแบบเดิม เพิ่มเป็นหลายๆ แบบ หรือ เปลี่ยนตราสินค้าใหม่ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เจาะตลาดใหม่ กลุ่มเป้าหมายใหม่</p>
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์ที่มีการเปลี่ยนรูปลักษณะใหม่</p> <p>เปรียบเทียบระหว่างแบบเก่ากับใหม่</p> <p>ข้อความ การเปลี่ยนขนาดรูปทรง (ได้ภาพ)</p>	<p>7. มีการเปลี่ยนขนาด หรือรูปทรงของบรรจุภัณฑ์ เมื่อถึงช่วงระยะเวลาหนึ่ง จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนโฉมของบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ การเปลี่ยนขนาด หรือรูปทรงบรรจุภัณฑ์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้ซื้อ</p>

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ /4

ภาพ	คำบรรยาย
CG. ข้อความ สื่ักับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ -ภาพบรรจุภัณฑ์รวม ที่มีสีต่างๆ	สี กับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สีมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์เป็นอย่างมาก การใช้สีในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ และดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อ ควรคำนึงถึงความหมายของสี ดังนี้
ภาพบรรจุภัณฑ์ สีแดง	สีแดง ให้ความรู้สึก ตื่นเต้น ร้อนแรง มีพลัง ดึงดูดความสนใจ
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีเหลือง	สีเหลือง ให้ความรู้สึก ร่าเริง แจ่มใส สว่าง
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีเขียว	สีเขียว ให้ความรู้สึก เป็นธรรมชาติ สดชื่น สบายตา มีความสุข
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีน้ำเงิน	สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึก สงบ ประทับใจ สะอาด
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีม่วง	สีม่วง ให้ความรู้สึก ลึกลับ หูหระ มีอำนาจ มีเกียรติยศ
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีเทา	สีเทา ให้ความรู้สึก เรียบร้อย สงบนิ่ง เป็นกลาง
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีขาว	สีขาว ให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ สะอาด เบาสบาย
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีดำ	สีดำ ให้ความรู้สึก จริงจัง มีด โศกเศร้า
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีน้ำตาล	สีน้ำตาล ให้ความรู้สึก มั่นคง อบอุ่น แข็งแรง
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีชมพู	สีชมพู ให้ความรู้สึกสดชื่น นุ่มนวล หอมหวาน น่ารัก อ่อนโยน
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีฟ้า	สีฟ้า ให้ความรู้สึก เบา โปร่งใส สะอาด
-ภาพบรรจุภัณฑ์ สีส้ม	สีส้ม ให้ความรู้สึก ตื่นเต้น เร้าใจ ร้อนแรง

บทวิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ /5

ภาพ	คำบรรยาย
<p>ข้อความ การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับสิ่งทอ</p> <p>-ภาพการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผ้าไหมสุรินทร์ รูปแบบต่างๆ</p> <p>-ขั้นตอนการทำบรรจุภัณฑ์ เริ่มตั้งแต่ออกแบบโครงสร้าง ขึ้นรูปบรรจุภัณฑ์</p> <p>-ภาพบรรจุภัณฑ์สำหรับผ้าไหมสุรินทร์ที่สำเร็จแล้ว มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์</p>	<p>การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีดังนี้</p> <p>1. การออกแบบโครงสร้างเหมาะสมกับลักษณะ ขนาด ของผลิตภัณฑ์ และเป็นไปตามหลักการออกแบบ โครงสร้างหรือรูปทรงรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ แข็งแรง สวยงาม และแสดงเอกลักษณ์ เฉพาะของสินค้า ใช้วัสดุที่เหมาะสม ต้นทุนการผลิตไม่สูงมาก กระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม</p>
<p>-ภาพกราฟฟิคของบรรจุภัณฑ์</p>	<p>2. การออกแบบกราฟฟิค ได้แก่ การออกแบบตัวอักษร ภาพ ลวดลาย และสี เหมาะสม สวยงาม</p>
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์เห็นตราสินค้า</p>	<p>3. มีตราสินค้า ลักษณะตัวอักษรมีรูปแบบเฉพาะและขนาดใหญ่ ใช้สีที่ส่งเสริมให้ตราสินค้าโดดเด่นเป็นพิเศษ</p>
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์เห็นรายละเอียด</p>	<p>4. มีรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ระบุชื่อ ผู้ผลิต วิธีใช้ วัตถุประสงค์ อายุการใช้งาน ราคา โดยใช้ตัวอักษรขนาดเล็ก แต่มองเห็นชัดเจน</p>
<p>-ภาพตัวอย่างบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ ทีละรูปแบบ</p>	<p>ตัวอย่าง การออกแบบและพัฒนา รูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ รูปแบบต่างๆ</p>

บทวิดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ /6

ภาพ	คำบรรยาย
<p>-ภาพบรรจุภัณฑ์รวม หลายแบบ และภาพเดี่ยวๆ 1 ภาพ</p>	<p>จะเห็นได้ว่าบรรจุภัณฑ์มีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของการขายเป็นเหมือนหน้าตาของผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมและสวยงาม จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ น่าสนใจ กระตุ้น และส่งเสริมการขายได้เป็นอย่างดี.</p>
<p>จัดทำโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี อุบลสวัสดิ์ อาจารย์เพชร สายแสน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร</p>	<p>ดนตรี</p>
	

ภาพกิจกรรมการใช้สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม

ภาพกิจกรรมการใช้สื่อวีซีดีประกอบการฝึกอบรม

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-สกุล นางอุบลศรี อุบลสวัสดิ์
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) MRS. UBONSRI UBONSAWAT
2. รหัสประจำตัวนักวิจัยแห่งชาติ (ถ้ามี) -
3. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้างานแผนและพัฒนาศูนย์ภาษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
4. หน่วยงานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
86 ถนนพิชณุโลก เขตดุสิต กทม. 10300 หมายเลขโทรศัพท์ 0-2282-9102 ต่อ 1104
มือถือ 08-1257-8848
5. ประวัติการศึกษา
  - การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา
จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปี พ.ศ.2526
  - การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย (วิชาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ปี พ.ศ. 2524
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)
  - คหกรรมศาสตร์, เทคโนโลยีเสื้อผ้า
7. ผลงานการวิจัย
งานวิจัยเรื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการเขียนเรียงความ
ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2543

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายเพชร สายเสน
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) MR. PETCHARA SAISEN
2. รหัสประจำตัวนักวิจัยแห่งชาติ (ถ้ามี) –
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7 ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการฝ่ายวิทยบริการ
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. หน่วยงานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
399 ถ.สามเสน แขวงจรัลพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์มือถือ 08 9894 6344
5. ประวัติการศึกษา
  - การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปี พ.ศ. 2531
  - การศึกษามัธยมศึกษา วิชาเอกชีววิทยา (วิชาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ปี พ.ศ. 2525
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)
  - คอมพิวเตอร์กราฟิก
  - ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
7. ผลงานการวิจัย